



Ikt. sz.: MB/115-1/2012.

MB-30/2012. sz. ülés
(MB-78/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v ^{*}

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottságának**
2012. október 2-án, kedden, 16 óra 4 perckor
a Képviselői Irodaház I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

^{}A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető	5
Gógös Zoltán (MSZP) ügyrendi javaslata	5
<i>Hozzászólások</i>	5
<i>Szavazás az ügyrendi javaslatról</i>	6
A napirend elfogadása	6
A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló T/7979. számú törvényjavaslat (Általános vita)	6
<i>Dr. Budai Gyula (Vidékfejlesztési Minisztérium) szóbeli kiegészítése</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
<i>Válaszok, reflexiók</i>	29
Dr. Budai Gyula (Vidékfejlesztési Minisztérium)	29
Simon Attila István (Vidékfejlesztési Minisztérium)	31
<i>További észrevételek, kérdések, válaszok</i>	32
<i>Szavazás az általános vitára való alkalmasságról</i>	36
<i>A bizottsági előadó és a bizottság kisebbségi véleményét ismertető képviselő kijelölése</i>	37
Egyebek	37

Napirendi javaslat

1. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvényjavaslat (T/7979. szám)
(Általános vita)
(Első helyen kijelölt bizottságként)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Font Sándor** (Fidesz), a bizottság elnöke és
Horváth István (Fidesz), a bizottság alelnöke

Gőgös Zoltán (MSZP), a bizottság alelnöke
 Dr. Ángyán József (Fidesz)
 Balogh József (Fidesz)
 Farkas Sándor (Fidesz)
 Győrffy Balázs (Fidesz)
 Hanó Miklós (Fidesz)
 Jakab István (Fidesz)
 Obreczán Ferenc (Fidesz)
 Dr. Ódor Ferenc (Fidesz)
 Sáringer-Kenyeres Tamás (KDNP)
 Magyar Zoltán (Jobbik)
 Varga Géza (Jobbik)
 Z. Kárpát Dániel (Jobbik)
 Szabó Rebeka (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Horváth István (Fidesz) távozása után Font Sándornak (Fidesz)
 Balogh József (Fidesz) távollétében Hanó Miklósnak (Fidesz)
 Hanó Miklós (Fidesz) távollétében Balogh Józsefnek (Fidesz)
 Patay Vilmos (Fidesz) Győrffy Balázsnak (Fidesz)
 Pócs János (Fidesz) dr. Ódor Ferencnek (Fidesz)
 Tiffán Zsolt (Fidesz) dr. Ángyán Józsefnek (Fidesz)
 Harangozó Gábor (MSZP) Gőgös Zoltánnak (MSZP)
 Z. Kárpát Dániel (Jobbik) megérkezéséig Magyar Zoltánnak (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Budai Gyula államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)
 Dr. Simon Attila István helyettes államtitkár (Vidékfejlesztési Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 14 óra 6 perc)

Elnöki bevezető

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Kérem szépen az ülés iránt érdeklődőket, hogy ki-kik keresse meg a megfelelő széket a bizottsági tagok, a kormánytisztviselők és az ülést látogatók részéről. Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését, és köszöntöm Budai Gyula államtitkár úr vezetésével az első és egyetlen érdemi napirendi ponthoz érkezett minisztériumi munkatársakat, akik segítik az államtitkár urat a napirendi pont előadásában. A formalitásoknak megfelelően először a napirendtervezetről fogunk dönteni, amelyet képviselőtársaim írásban megkaptak. Kérdés, észrevétel van-e a napirendi ponthoz? *(Jelzésre:)* Igen, Gógös Zoltán alelnök úr!

Gógös Zoltán (MSZP) ügyrendi javaslata

GÓGÖS ZOLTÁN (MSZP): Nekem lenne egy ügyrendi javaslatom. Miután látszik, hogy a társadalmi egyeztetés messze nem ért véget ebben a történetben, hiszen nagyon-nagyon sok nyitott és vitatott kérdés van még ebben a hosszú időt és hosszú földhasználatot meghatározó törvényben, ezért én azt javaslom, hogy ne kezdje el a parlament ennek a tárgyalását, és ezt a törvényjavaslatot vegyük le a mai bizottsági ülés napirendjéről.

Hozzászólások

ELNÖK: Van-e további kérdés, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs.

A kezemen tartom az Országgyűlés 2012 október havi üléstervét az október 1-je, 16 órai állapot szerint. Ebben látható, hogy az október 8-9-10-ei héten a mai bizottsági ülésen tárgyalni szándékozott törvényjavaslat kapcsán az általános vita megkezdése van mint tervezet beírva, a rákövetkező héten pedig az általános vita folytatására kerülne sor. Ez nekünk, a bizottságnak azt írja elő, hogy előtte ezt elő kell készíteni, azaz a bizottságnak meg kell tárgyalnia. A betérjesztők nevében a bizottság természetesen nem tud nyilatkozni arról, hogy ez mennyire van vagy nincs előkészítve, azt azonban megjegyzem, hogy júliusban, még az utolsó ülésnap hetében benyújtotta a kormány a törvényjavaslatot. Képviselőtársam, az alelnök úr pontosan tudja, hogy ez egy olyan törvénytervezet volt, amelynek kapcsán a minisztérium, a miniszter úr több alkalommal meghívta még az ellenzéki képviselőket is a belső, tartalmi kérdések áttekintésére, azok értelmezésére. Ez a három hónap, illetve az azt megelőző időszak is - nem jellemző módon - igen-igen hosszú társadalmi és politikai egyeztetésre adott lehetőséget a téma iránt érdeklődők számára. Ezért én nem tehetek mást, mint hogy ezt a kérést elutasítom, arról azonban szavazunk kell, mert ügyrendi kérdésként tette fel az alelnök úr. Én javaslom ennek a kérésnek az elutasítását, és hogy a Ház tervezett törvényalkotási ütemezését követve készítsük elő általános vitára majd ezt a törvénytervezetet.

Először az ügyrendi kérdés kapcsán kérdezem, hogy bárkinek van-e észrevétele, frakciónként egy megszólalás lehetséges, én ezt elhasználtam a Fidesz részéről, tehát a KDNP, a Jobbik, az LMP és az MSZP részéről lehet még elméletileg egy megszólalás. Van-e, aki hozzá szeretne szólni? *(Jelzésre:)* Varga Géza!

VARGA GÉZA (Jobbik): Csak a megszólalás okán. Mi sem támogatjuk azt, hogy halasszuk el ennek a tárgyalását, mert valóban elég idő volt a koncepciónak és magának a

törvénytervezetnek a megismerésére, és én azt gondolom, hogy a társadalom már nagyon várja ezt a törvényt. Igaz, hogy a hatálybalépés 2014. május 1-jével fog bekövetkezni, ennek ellenére nagyon várja a társadalom ezt a törvényt, viszont ez az egyik kifogásunk is, hogy miért nem a többi idevonatkozó törvénnyel együtt tárgyaljuk ezt. Így muszáj, hogy idő legyen arra, hogy a többi idevonatkozó törvényt is tudjuk tárgyalni. Mi tehát nem támogatjuk azt, hogy halasszuk el.

Szavazás az ügyrendi javaslatról

ELNÖK: Van-e további hozzászólás? *(Senki nem jelentkezik.)* Köszönöm, nincs.

Szavazzunk az indítványról! Ki az, aki támogatja, hogy ezt a törvényjavaslatot vegyük le a napirendről. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez 2 igen, kisebbség, a bizottságunk elutasította az ügyrendi indítványt.

A napirend elfogadása

Ezek után kérdezem, hogy ki az, az eredetileg kiküldött tervezet szerinti napirendet támogatja. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez egyértelmű többség. A napirendet elfogadtuk, ezek szerint fogunk haladni.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló T/7979. számú törvényjavaslat (Általános vita)

Még egyszer köszöntöm Budai Gyula parlamenti államtitkár urat, aki a minisztérium részéről a napirendi pont előadója, akinek megadom a szót, hogy ismertesse a törvénytervezet főbb elemeit.

Dr. Budai Gyula (Vidékfejlesztési Minisztérium) szóbeli kiegészítése

DR. BUDAI GYULA (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönjük a lehetőséget. Ha az elnök úr megengedi, egy gondolattal hadd reflektáljak Gógös Zoltán képviselőtársam felvetésére! Valóban, a törvénytervezet 2012. július 13-a óta mindenki számára elérhető. Ezt megelőzően a parlamenti pártokkal volt egyeztetés, egyébként a bizottsági ülést megelőzően 2 órától háromnegyed 4-ig szintén egyeztetés volt a parlamenti pártok képviselőivel, és én azt gondolom, hogy az előző egyeztetésen egy koncepcióról történő egyeztetés volt, most pedig már konkrétan magáról a jogszabályról történt egyeztetés, és azért Gógös Zoltán képviselőtársam is el fogja szerintem ismerni azt, hogy rengeteget közeledtek egymáshoz az álláspontok több kérdésben. *(Gógös Zoltán bólogat.)* Én tehát azt gondolom, hogy ennek a jogszabálynak a tárgyalása mindenképpen indokolt, és az, hogy most halasszuk el, és akkor újra egyeztessünk, én azt gondolom, - nem akarom alábecsülni képviselőtársam képességeit, de - egy enyhe időhúzásnak tekinthető ebben a vonatkozásban.

Egyébként ez több szempontból is indokolt, ugyanis a jelenleg hatályos törvény vonatkozásában mindenképpen meg kell említenünk, hogy az az európai uniós csatlakozás előtt lépett hatályba, számos rendelkezésében már nem egyeztethető össze az uniós jogszabályokkal, tehát mindenképpen szükségünk van egy olyan új földforgalmi jogszabályra, amely több szempontból megfelel az európai uniós szabályozásnak, illetőleg - ezt már több alkalommal elmondtam - egy olyan törvényt kell megalkotnia a parlamentnek, amely nem egy-egy választási ciklusra szól, hanem egy kormányokon átívelő, olyan földtörvény, amely hosszú időszakra meghatározza a termőföld forgalmazását. Pontosan ezért egyeztetünk folyamatosan, nemcsak a parlamenti pártokkal, hanem társadalmi szervezetekkel, és gyűjtjük

be azokat a nagyon fontos információkat, amelyek ebben a kérdésben szükségesek és felmerültek.

Van még egy nagyon fontos dátum, én ezt Göögös képviselőtársamnak többször elmondtam, a 2014. május 1-je vagy április 30-a, kinek hogy tetszik, a moratórium lejártának az időpontja. Tehát nekünk eddig az időpontig olyan állapotba kell hozni az egész jogszabályt és az ehhez kapcsolódó jogszabályokat, amely alkalmas arra, hogy Magyarország ne kerüljön abba a helyzetbe, mint számos uniós tagállam, hogy a moratórium lejártát követően a spekuláns tőke beáramlik az országba, felvásárolja a termőföldet, és többszörös áron értékesíti. Ezért pontosan egy olyan földforgalmi törvényt kell alkotnunk, amely ezeket a kiskapukat bezárja.

Természetesen én azt is elmondtam több alkalommal, hogy itt nem egyetlen jogszabályról van szó. Ez egy törvénycsomag, amelynek több lába van. Az egyik lába a földforgalmi törvény, amelyről most a bizottság tárgyalni fog. Van egy következő lába, az úgynevezett üzemszabályozás, amelynek folyik az előkészülete, és lesz egy jogszabály a családi gazdaságokról, és mi így gondoljuk ezt a törvénycsomagot, hogy 2014. május 1-jéig a parlament meg fogja alkotni.

Ezzel párhuzamosan pedig folyik azoknak a jogi kiskapuknak, jogi lehetőségeknek a bezárása és vizsgálata, hogy miként tudunk minél nagyobb mértékben termőföldet visszaszerezni azon jogszabályi hiányosságok miatt, amely lehetőséget adott külföldi állampolgároknak, hogy úgynevezett zsebszerződések útján jelentős területeket szerezzenek meg.

Azt gondolom, hogy összességében ezek a jogszabályi változások fogják meghatározni az elkövetkező időszakban, hogy Magyarországon milyen szabályozási rendszer alakul ki, Magyarországon kik vásárolhatnak, és kik nem vásárolhatnak termőföldet, illetőleg hogy a moratóriumot követően miként tudjuk megállítani az országra zúduló spekuláns tőke kiszorítását.

Azt gondolom, hogy ez a földforgalmi törvény nagyon sok olyan szabályozást tartalmaz, amely ebbe az irányba mutat. Nagyon fontosnak tartom az egyik számomra leginkább - hogy így mondjam - szimbolikus jelentőségű szabályozást, hogy a földtörvény, ugyanúgy, mint az előző földtörvény, a jogi személyek tulajdonszerzését kizárja. Azt gondolom, hogy ezzel azokat a spekulációs lehetőségeket, amelyről itt egyébként az ellenzéki pártok is rendszeresen beszélnek a parlamentben, teljes mértékben ki fogjuk zárni.

Ugyanez vonatkozik az úgynevezett hatósági engedélyezés jogintézményére, amelynek alapján a tulajdonszerzést, illetve a használatot hatósági engedélyhez lehet vagy kell kötni. Azt gondolom, hogy ezek nagyon fontos pontjai az önök előtt lévő földforgalmi törvénynek.

Szintén nagyon lényeges, hogy meghatározzuk azt a kört, hogy kit kívánunk preferálni. Folyik vita ebben a kérdéskörben, én egy dolgot szeretnék elmondani a bizottság előtt, és ebben a minisztérium és a kormány álláspontja töretlen.

A magyar mezőgazdaság szereplői vonatkozásában egy harmonikus egyensúlyt kell meghatározni. Azt gondolom, hogy minden szereplőre szükség van, a kisgazdaságokra, a közepesre és a nagygazdaságokra. Meg kell találni azt az egyensúlyt, amelyben ezek az egységek harmonikusan együtt tudnak működni. Egyébként a földforgalmi törvény erre is megpróbál - hogy úgy mondjam - választ adni.

De ettől függetlenül a preferált cél, a kormány célja a kormányprogramnak megfelelően a családi gazdaságok támogatása. Pontosán ezért kerül meghatározásra, hogy ki az a kör, akit a földforgalmi törvény preferálni kíván, ez pedig a helyben lakó, mezőgazdasági tevékenységet élethivatásszerűen folytató földműves gazdálkodó. Ezeknek a földműveseknek kívánunk a földforgalmi törvénnyel lehetőséget biztosítani, hogy minél nagyobb arányban tudják a termőföld tulajdonjogát, illetve használatát megszerezni, illetőleg azokkal a

jogsabályi korlátozásokkal, amelyek mind az engedélyezéssel, mind a helyben lakással, mind pedig egyéb kritériumokkal kerülnek meghatározásra, kifejezetten az úgynevezett spekulatív tőkének a beáramlását kívánjuk megakadályozni.

Azt gondolom, hogy ugyanilyen vitatott kérdés a birtokméréhez köthető foglalkoztatás, de nekünk a legfontosabb egyébként, hogy a földművesek vagy a mezőgazdaságból élők az önfoglalkoztatást valósítsák meg. Azt gondolom, hogy ez a lehető legnagyobb kihívás az elkövetkező időszakban. Egyébként az, hogy a birtokméretnek megfeleljen a foglalkoztatáshoz való kötése, abban pedig a kormánynak az a kifejezett iránymutatása kerül megjelenítésre, hogy a foglalkoztatást növelni kell Magyarországon, és azt gondolom - és ebben a véleményem töretlen -, hogy a mezőgazdaság az az ágazat, ahol ezt a foglalkoztatást jelentős mértékben az elkövetkező időszakban növelni lehet.

Nagyon lényeges egyébként, hogy milyen földbirtok-politikai elvek, irányelvek jelennek meg. Mindenképpen a földbirtok-politikai irányelvek kialakítása tekintetében ez a törvénytervezet jelentős iránymutatást ad mindenki számára.

Tisztelt Bizottság! Azt gondolom, hogy ezen jogszabályok együttes megalkotása egy olyan keretet, egy olyan lehetőséget fog adni Magyarországnak a mezőgazdaságban, hogy mind a földforgalom, mind az üzemszabályozás, mind pedig a családi gazdaságok vonatkozásában egy harmonikus egyensúlyt alakítsunk ki. Azt gondolom, hogy ennek a háromlépcsős törvénycsomagnak az első lépése ez a földforgalmi törvény, én azt kérem a tisztelt bizottságtól, mi már túl vagyunk egy egyeztetésen, hogy akkor örömmel várjuk azokat a javaslatokat, azokat az észrevételeket, amelyek ezzel kapcsolatban megfogalmazódnak.

Még egy dolgot szeretnék elmondani. Én itt az ellenzéki képviselőtársaimmal egyeztetve, elmondtam, hogy mi lehetőleg konszenzusra törekszünk ebben a kérdésben. A konszenzusnak pedig az az általam leginkább megfogható jele, hogy folyamatosan egyeztetünk velük, sőt itt az előző megbeszélésen elhangzott, hogy habár hamarosan megkezdődik a törvénytervezet vitája a parlamentben, ez alatt az idő alatt is egyeztetni kívánunk az ellenzéki frakciók képviselőivel. Azt gondolom, hogy Magyarországon, és nem ezt a két évet szeretném elmondani, a Fidesz-kormányzás időszakát, de az előző időszakban sajnos, én szereplője voltam az agráriumnak, nem nagyon tudok olyan törvénytervezetet, ahol egy folyamatos egyeztetés, egy folyamatos konzultáció volt. Pontosan ezt jelenti, hogy ebben a törvénytervezetben, illetőleg az ehhez kapcsolódó másik két törvényben nemzeti konszenzusra törekszünk a pártokkal. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Kérdezem, hogy ki akar hozzászólni az elhangzottakhoz, illetve a törvénytervezethez. *(Jelzésre:)* Varga Géza!

Kérdések, hozzászólások

VARGA GÉZA (Jobbik): Szerintem azért várunk itt egymásra az ellenzék részéről, hiszen az elmúlt két órában ezt tárgyaltuk a kormány képviselőivel, és valóban nagyra értékeljük azt, amit az államtitkár úr is elmondott, hogy ez a szakmai konzultáció megindult az ellenzéki pártokkal, de annak a milyenségét azonban majd az eredmény fogja minősíteni. Ezért én, mindent nem megismételve, ami az előző két órában, az egyeztetés alatt elhangzott, a főbb pontokban szeretném elmondani a Jobbik álláspontját a földtörvény előttünk lévő tervezetével kapcsolatban.

Számos hiányossága van a jelenlegi formájában ennek a földtörvénynek. A mi számunkra egy rendezőelv, hogy milyen mértékben tudja kizárni, kiküszöbölni a spekulánsok térnyerését a földpiacon, és úgy gondoljuk, hogy erre nem ad megfelelő biztosítékot. Tudjuk, hogy EU-s korlátaink is vannak, ennek ellenére nem találkozunk azzal az ígérettel, amit a miniszter úr úgy fogalmazott meg, hogy majd a földtörvényben megfogalmazott fuffanggal

fogjuk távol tartani az ilyen-olyan spekulánsokat; én magam is próbálom kerülni a „külföldi” szót, hiszen a tervezet is tagállami állampolgárról beszél, és nem külföldiekről, de azért jelezném, hogy ez egy új, kreált szó, a tagállami állampolgárba a definíció, a fogalommeghatározás beletartozónak érte a gazdasági társult államok polgárait is, és azért itt már a tagállamisággal vigyázni kell, tehát az aggodalom jogos. Hogy egy példát mondjak erre: gyakorlatilag az, hogy a földműves fogalmát bevezeti, akár jó is lehet, ez önmagában - mondjam úgy - egy semleges definíció, de könnyű ilyen földművessé avanszálnia egy tagállami állampolgárnak is, ha mondjuk 2012. május 1-jén egy tagállami állampolgár bejelentkezik egy nyugat-magyarországi településre, bejelentkezik, vesz a piacon egy ezüstkalászos bizonyítványt, és máris második helyre kerül az elővásárlási sorrendben a jelenlegi javaslat szerint. Na most erre enyhén szólva nem lehet azt mondani, hogy megvéd, szinte éppen hogy... Eddig még mindannyiunk között konszenzus van abban, hogy a zsebszerződések mindannyian elítéljük, mindannyiunknak meggyőződése, hogy az egy törvénytelen dolog, tűzzel-vassal küzdenünk kell ellene, de ez a törvény 2014. május 1-jétől ezt így, az előbb elmondott formában, akár legalizálhatja is. De ha esetleg ez a tagállami vagy külföldi állampolgár ne adj' isten már hároméves helyben lakást is tud igazolni, akkor akár első helyre is kerül, illetve az elsőkörös helyekkel fog versenyezni.

A másik nagyon súlyos kifogásunk a helyben lakó fogalmának a definíciója. A Nemzeti Földalap pályázatátása körüli anomáliákat látjuk, hiszen ez egy éve megy a parlamentben, az ellenzék bírál, a kormány próbálja a szerecsent mosdatni több-kevesebb sikerrel. Itt a helyben lakást a Jobbik javaslata szerint konkrétan a település közigazgatási határain belülre kellene értelmezni, tehát hogy az számítsen helyben lakónak, aki az adott településen él. Tudjuk, hogy ha mondjuk egy 60 fős kistelepülésen - hogy egy szélsőséges példát vegyek - nincs már az idősök között olyan, aki egy adott földvásárlásra potenciálisan jelentkező lehetne, akkor természetesen másodsorban a 10, 20, egyéb köröket figyelembe lehet venni, tehát ezzel mi nem kizárjuk, hanem finomítanánk a helyben lakó fogalmát. Ennek az lenne az eredménye, hogy a helyben lakók valóban úgy éreznék, hogy a kormány tanult a Nemzeti Földalap körüli anomáliákból, és hajlandó ezeket a tapasztalatokat a jobbítás szándékával egy törvénybe betenni; a Nemzeti Földalapot, a működését vagy a pályázatokat egy kormányrendelet szabályozza, itt pedig egy több évtizedre szóló törvényt próbálunk megfogalmazni.

Kifogásoltuk azt is, hogy nem együtt tárgyaljuk a földet érintő egyéb jogszabályokkal. Itt nem azt kívánjuk - hiszen tudjuk azért, hogy ez egy hatalmas munka -, nem azt várjuk a kormánytól, hogy együtt adja be az üzemszabályozási törvénytervezetet, a családi gazdaságról szóló törvénytervezetet, a szövetkezeti törvényt, az örökösödéssel kapcsolatos idevonatkozó törvényt, a földbizottságok működésével kapcsolatos törvényt, az őstermelők újabb viszonyait vagy a kornak megfelelő szabályozását, de legalább koncepció szintjén igen, és azt gondoljuk, konstruktívnak tekintjük azt a javaslatunkat, hogy ha ezek koncepció szinten mind megválnának, akkor az segítené az első, a földtörvény mint vezérhajó, mint zászlóshajó létrehozását.

Említettem a földbizottságok kérdését. Kifogásoljuk azt is, hogy ezeknek a földbizottságoknak csak véleményezési joguk van. A véleményezési jogról, mondjuk így, rossz a véleményünk, és egyáltalán nem tekintjük úgy, hogy az valahogy egy ellenpólust tud adni a mindenkorai kormány - hogy ne hogy valaki magára vegye - esetleges visszaélései, túlkapásai vagy a közvéleménynek nem tetsző intézkedései ellen. Ezeket a földbizottságokat vagy földvédelmi bizottságokat - azt hiszem, földbizottságnak nevezi a tervezet is - annyira nem veszi komolyan a tervezet, hogy még a fogalommeghatározásban sem definiálja. Sok mindent definiál: a mezőgazdasági termelőt, a földművest, a tagállami állampolgárt, s a többi, s a többi, de a földbizottságoknak még a fogalommeghatározásban sem jutott hely. Bocsánat, de ebből mi azt olvassuk ki, hogy a kormány azért beleteszi ezt, hogy jó, legyen ott, mert azért

erre - még egyszer mondom - a Nemzeti Földalap pályázati anomáliái miatt van egy társadalmi igény, de azért olyan nagyon nem veszi komolyan, ezeket ilyen freudi elvételeknek is lehet tekinteni. Mi tehát úgy gondoljuk, hogy ezeknek a földbizottságoknak vétőjogot kellene adni, vétőjogot, de szabályozott vétőjogot, és ezt a „szabályozott”-at úgy értjük, hogy szabályozni kellene, milyen esetben legyen, lehessen vétőjoga ennek a bizottságnak. Mi nagyon komolyan gondolnánk ennek a szerepét. Az uniós, a LEADER-programokon belüli szubszidiaritás tartalmára utaltunk az előző tárgyaláson, az egyeztetésen is, nevezetesen hogy azt gondoljuk, hogy ezekben a földvédelmi bizottságokban a civil szervezeteknek, a helyi vállalkozóknak, a helyi civil szervezeteknek és a helyi önkormányzat képviselőinek egyharmad-egyharmad arányban volna célszerű részt venniük. Úgy gondoljuk, hogy egy ilyen grémium megfelelő kontrollal, belső kontrollal és felelősséggel rendelkezne ahhoz, hogy meghatározott esetekben vétőjoggal élhessen.

A tervezet 19. oldalán a 14. fejezet 25. § (2) bekezdése foglalkozik azzal, hogy mik a hatósági engedély megtagadásának az esetei. Itt ugyan megemlíti, hogy meg lehet tagadni a helyi földbizottság javaslatára az engedély kiadását, és felsorol néhány lehetőséget, mi egyszerűen csak egy olyan módosítót szeretnénk beadni, hogy a „meg lehet tagadni a helyi földbizottság javaslatára” helyett az legyen, hogy: „meg kell tagadni a helyi földbizottság javaslatára” az engedély kiadását, és amiket felsorol a jelenlegi tervezet, azok akár még jó irányba is mehetnek, azoknak a részletes elemzésébe most nem megyek bele. Ha ennek a d) pontját figyelembe vesszük, akkor az teljesen alkalmas erre, az azt mondja, hogy meg kell akadályozni az adásvételt, hogyha a mögöttes szándék indokolható gazdasági szükséglet nélküli, miközben az eladásra kerülő föld megszerzése nélkül más gazdálkodó egzisztenciája kerülhet veszélybe.

Vegyünk egy példát! Jön a degeszre tömött bukszájú spekuláns, aki az előbb elmondott módon földművessé avanszálta magát. Nyilvánvaló, hogy a gazdasági szükségletet ez a helyi földvédelmi bizottság akkor is kimondaná, hogyha ez a degeszre tömött bukszájú csak éppen a meglévő 200 hektárja mellé még százat akarna - mondjunk gondoljunk egy ügyvédre vagy akár egy osztrákra -, akkor ez a helyi bizottság azt tudná mondani, hogy ha ezt így módosítanánk, hogy meg kell tagadni a helyi földbizottság javaslatára, hogy nem, mert nála nem egzisztenciális kérdés, viszont az a helyben lakó, aki ezáltal akár az anyagi, pénzügyi ajánlata miatt, akár más miatt második helyre szorul, kiszorulna.

De nyilván most nem kell még a részletekbe belemenni, de azt szeretném indokolni ezekkel, hogy a jelenlegi formájában mi ezt miért nem tartjuk általános vitára alkalmasnak, ugyanakkor amikor az előbb elnök úrral együtt szavaztunk, az azt jelenti, hogy a bizottság tárgyalja, hiszen ha nem tárgyalnánk, ha Gógös képviselőtársunk javaslatát fogadtuk volna el, akkor nem mondhattuk volna el, hogy jelenlegi formájában miért nem tartjuk általános vitára alkalmasnak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Jakab István!

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! Meggyőződésem, hogy az alaptörvényünk elfogadása óta a vidék, a gazdák számára ez a legfontosabb törvény, legalábbis lehetünk elfogultak, úgy gondolom, számunkra biztosan.

Nagyon vártuk és igen komoly feladat előtt állunk, hogy ez a törvény valóban alkalmas legyen valamennyi magyar, vidéken élő, földből élő, földet művelő gazda vagy részben földet művelő gazda számára, aki részben vagy teljesen ebből kíván megélni.

Azért kértem szót az elején, mert szeretnék először általánosságban szólni a törvénnyel kapcsolatban. Nyilván lesz majd javaslatunk néhány pontosításra, de nekem az a meggyőződésem, hogy annak az elvárásnak összességében a törvény megfelel, ami a földspekuláció megállítására irányul, ami a földtulajdonszerzés és a földhasználat tekintetében

eligazodást ad, stabilizálja a helyzetet, és segíti a rendezést. Segíti a működőképességét azáltal is fenntartani, hogy a birtokrendezésre, a földcserére irányuló passzusokat is egyértelművé teszi. Az, hogy a földműves fogalmat behozza a rendszerbe, azt gondolom, hogy ez a magyar helyzetet és viszonyokat is tükrözi, és csak egy személyes mondat: az én édesapám legutolsó és legelső bejegyzése a személyi igazolványában a „földműves” volt. Azt gondolom, hogy ez a parasztemberek, a gazdaemberek vagy a gyerekeik szemében értéket jelent és nem lebecsülést.

Egy kicsit részletesebben a törvényről. Számomra egyértelmű és nagyon jó megoldás az, hogy 2014. május 1-jével lép hatályba a törvény, mert mivel az alapszerződésben vállalt kötelezettségeinkhez viszonyítottan jelentős változások következnek be, így a jelentős változásokat, amelyek bekövetkeznek, az emberek megismerhetik. Az a fontos, hogy mire a moratórium megszűnik, addigra a gazdák, a gazdálkodók fel tudjanak készülni, és egyértelmű legyen számukra, hogy milyen földtörvény alapján működik a rendszer.

Miért fontos ez? Azért, mert Magyarország meggyőződésem szerint gazdasági értelemben is migrációs célország. Varga Géza képviselőtársam nagyon jól említette, hogy hatalmas a tökenyomás, tehát nekünk nagyon tiszta, egyértelmű megoldásokat kell találni arra, amit egyébként zárójelben jegyzem meg, az Európai Unió régi tagállamaiból szép számmal lehet majd átvenni. Gondolom, és nem akarok eltérni a tárgytól, hogy a Paul Lendvai-féle kirohanás sem véletlenül történik, megkezdte munkáját a zsebszerződéseket vizsgáló bizottság, érdemi lépések történnek, nyilván minden szempontból keresik a megoldást, hogy hogyan lehet támadni Magyarországot vagy támadni a magyar kormányt vagy éppenséggel a magyar kormány által áttételesen képviselt gazdálkodói kört vagy gazdaköröket.

Visszatérve: tehát nekem az a meggyőződésem, hogy amit a törvényben generálisan szabályozni lehet, tehát maga a keret adott, nyilván lesz egy-két javaslatunk, ami biztos, hogy fontos lesz. A másik, amire szeretnék kitérni, hogy azok a praktikák, azok a megoldási lehetőségek, amelyekre képviselőtársam is utalt, azok gyakorlatilag kormányrendeletben kerülnek majd meghatározásra. Erre utal is a törvény a 86. §-ban, a felhatalmazások keretében. Úgy fogalmaz, hogy felhatalmazást kap a kormány, hogy rendeletben állapítsa meg a mező- és erdőgazdasági hasznosítású föld tulajdonjogának, illetve haszonélvezeti jogának megszerzésével kapcsolatos előzetes hatósági engedélyezési eljárásra vonatkozóan, és sorolja. De nyilván ugyanígy majd az egyéb praktikákat is ugyanilyen megoldással nem törvényben, hanem a vonatkozó kormányrendeletben meghatározza majd.

Amiért ezt szóba hoztam, ez azért történt, mert szeretném kiemelni az előzetes hatósági eljárást. Tulajdonképpen ez az előzetes hatósági eljárás az, ami már a földbizottság működésével kiegészülve, illetve a földbizottság javaslatot tesz, kerülhetnek elő olyan szempontok is, amit esetenként a hatóságok látókörében igazán nem lehet érzékelni. Itt nyilván ezt megteszik majd az illetékes bizottságok. Nyilván nagyon fontos, hogy a földspekuláció megszűnjön.

Az üzemszabályozással, örökléssel, családi gazdaságokkal kapcsolatos jogszabályok, törvények nagyon fontos, hogy megszülessenek. Egyébként amennyiben az öröklésről, az öröklés szabályairól külön törvény rendelkezik majd, akkor az üdvözlendő, amennyiben nem, akkor pedig én magam is kezdeményezni fogom a vonatkozó paragrafus törvénybe való beapplikálását, mert az öröklést nem lehet megkerülni most ebben az időszakban.

Talán még egy dolgot szeretnék mondani, ez egy konkrét észrevétel. Képviselőtársaim nem említették, én szeretném szóba hozni, ez a földlízing intézménye. Nagyon őszintén gondolom, hogy kormánypártiként is meg kell fogalmazzam, hogy ezt a földlízing intézményét szívem szerint ki kell hogy vegyük ebből a rendszerből, mert az én szerény ismereteim szerint a lízing nem más, mint amikor a bérleti díjjal fizetem ki a termőföld árát, kvázi az értékcsökkenési leírással, tehát a lízingelt eszköz gyakorlatilag értékét veszti és

minimális értéken kerül a bérlő tulajdonába. Ezzel kapcsolatban a termőföldnek viszont nemhogy csökkenne az értéke a földhasználat során, főleg, ha a jó gazda gondosságával művelik azt, hanem inkább nő.

Tehát én ezt az egy észrevételt tenném, ez egy konkrét észrevétel. Tisztelettel kérném majd államtitkár urat, hogy szíveskedjenek ezt a szempontot esetlegesen mérlegelni, vagy ha én ezt nem jól közelítettem meg, akkor egy bővebb magyarázatot majd kérnék rá.

Még egyszer összességében, összefoglalva: ez a törvény, figyelembe véve az eddig lefolytatott egyeztetéseket, a nyilvános viták lehetőségét is, egy megfelelő keretet ad arra, hogy a szükséges néhány módosítással egy nagyon korszerű, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvényt alkosson a Magyar Országgyűlés. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Szabó Rebeka!

SZABÓ REBEKA (LMP): Köszönöm a szót. Egyetértek abban Jakab István képviselőtársammal, hogy ez egy nagyon fontos törvény a magyar vidék életében, és éppen ezért sajnálattal kell azt mondanom, hogy a Lehet Más a Politika ezt a törvénytervezetet egy elszalasztott lehetőségnek gondolja, pláne egy kétharmados felhatalmazású kormánytöbbségtől. Én azt gondolom, hogy sokkal határozottabban kellett volna állást foglalni, és határozottabban kellett volna bezárni azokat a bizonyos kiskapukat, amelyeket Budai Gyula államtitkár úr az előtt említett - és mindjárt elmondom, hogy mire gondolok.

Először is muszáj az elején megemlítenem azt, hogy szerintünk egy olyan komplex földügyi reformcsomagra lett volna szükség, amely lehetővé teszi az egységes jogalkotást, és azt, hogy egységesen avatkozzunk bele a földhasználati viszonyokba. Itt persze állandóan megemlítsük az, hogy ez ennek a törvénycsomagnak csak az első lába, és hogy ezt majd követik a következők, az üzemszabályozási törvény, a családi gazdálkodásokról szóló törvény, de azt gondolom, nagyon nehéz erről a földtörvényről igazán megalapozottan véleményt alkotni úgy, hogyha nem tudjuk még az irányokat sem, hogy azokban a törvényekben mi lesz. Nyilván nem lehet minden normaszöveget egyszerre benyújtani, de mint ahogy például ennek a földtörvénynek volt egy előzetes vitaanyaga, adott esetben nagy könnyebbség lett volna, és nem az ellenzéknek, hanem az egész magyar társadalomnak, a vidék társadalmának, akiket érdekel ez a törvény és ez a szabályozás, ha tudná, milyen álláspontja van a kormánynak, vallja-e például az egy földműves, egy üzem elvet, vagy nem - ez azért egy elég fontos kérdés, ha már birtokméretekről meg birtokmaximumokról beszélünk ebben a törvényben. Nekünk ez tehát nagyon hiányzik, és azt gondoljuk, hogy emiatt nem is lehet teljes az a kép, amelyről most beszélünk.

A másik fontos dolog - és most tényleg nagyobb, általános gondolatokat szeretnék önökkel megosztani, és nem fogok belemenni a részletes paragrafusokba, mivel szép hosszú a törvény szövege, és persze nagyon sok minden van benne -, amit rögtön az elején meg kell említenem, és ez nem is kiskapu, hanem nagykapu, azt hiszem, ebben a törvényben, a birtokmaximum meghatározása és ennek az összeszámítása. Mi azt egy üdvözlendő változásnak gondoljuk, hogy egyáltalán van birtokmaximum, illetve hogy 1200 hektár ez a birtokmaximum. Persze az ideális birtokméret szerintünk is kisebb ennél, de adott esetben elfogadható lenne egy ilyen plafon akkor, hogyha ebbe minden érdekeltség földterületét bele kellene számítani. De sajnos azt látjuk ebben a törvénytörvény-tervezetben, hogy bár az állami földek most már beleszámítanak ebbe a birtokmaximumba, de a különböző érdekeltségek, cégek kezelésében, bérletében lévő földek nem, így tehát tulajdonképpen tovább növelhetjük az 1200 hektáros üzemméretet, hogyha a cég a tagjaitól, a részvénytársaság a részvényeseitől bérel földet. Ehhez jön az is, hogy hangsúlyozzák, hogy megtiltják a jogi személyek tulajdonszerzését, de hogyha ezeknek a cégeknek mondjuk a vezetősége, igazgatósági tagjai mind vásárolhatnak földet, és azt szépen összerakhatják... Én azt gondolom, azért fontos

nagyon odafigyelni erre, mert pontosan az állami földbérletek, haszonbérletek pályázata során láttuk, hogy nagy cégek, például a csákvári rt. vezetősége hogyan darabolta szét a vezetőség tagjai között ezeket az állami földeket, és hogyan érték el így jóval nagyobb birtokmaximumot, mint ami egyébként a jogalkotó szándéka volt. Én azt gondoltam, hogy ha egyszer már elkövette ezt a hibát a kormány, és kiderült, hogy hogyan lehet kijátszani azt a szabályozást, amit önök hoztak, akkor ezt nem fogják még egyszer elkövetni, és jobban odafigyelnek arra, hogy ezeket a kiskapukat ebben a törvényben bezárják - de ezt nem tették meg, és ezt mi egy nagyon komoly problémának látjuk.

A másik dolog az, hogy azért is mondom, hogy ez egy elszalasztott lehetőség, mert szerintem ebben a mai magyar helyzetben itt lett volna az alkalom arra, hogy egy valós változás álljon be a magyar birtokszerkezetben és az agráriumban. Az LMP egy ökoszociális földreformot szeretne, egy valódi földreformot, ami azt jelenti, hogy azokat a definíciókat, szabályokat, amelyeket most meghatározunk, bizonyos átmeneti idő után, 5-8 év átmeneti idő után a hatályos szerződésekre is alkalmazni kelljen. Mi azt gondoljuk, hogy a fennálló bérleti szerződések, pláne amelyek adott esetben '14 májusáig, ezen törvény hatálybalépéséig megkötöttek, bebetonozhatják a jelenlegi birtokstruktúrát, és ezt nagyon nem tartjuk szerencsésnek. Éppen ezért szeretnénk javasolni azt, hogy egy megfelelő átmeneti idő után felül kelljen vizsgálni a hatályos bérleti szerződéseket is. Ennek megvannak természetesen az alkotmányos alapjai.

Nagyon fontos kiegészítésként szeretném én is megjegyezni még a helyben lakás kritériumát. Ez ugyan apróságnak tűnik, de azt gondolom, hogy szintén az állami földbérlet-pályázatoknál láttuk, hogy ez a 20 kilométeres szabály milyen problémákat okoz. Én nem gondolom, hogy helyben lakónak kell hívni azt, aki egy adott település közigazgatási határától 20 kilométerre, a közeli városban lakik, és ez azért is nagyon fontos, mert azt gondolom, a föld egy olyan erőforrás, amely egyben egy közösségteremtő erő is, tehát a helyi közösség rendelkezését kellene a lehető leginkább növelni a termőföld fölött. Ezért lenne nagyon fontos a „helyben lakó” definícióját átgondolni, és ezért lenne szintén nagyon fontos a részvétel jegyében a helyi földhasznosítási bizottságok szerepét növelni. Azt gondolom, nem elég, hogyha ezeknek véleményezési joguk van, természetesen jól szabályozva, de ezeknek egyetértési, illetve vétőjogot kellene biztosítani a közigazgatási területen lévő földek kapcsán megszületett döntésekben.

Alapvetően ezek lennének azok az irányok - még egyszer mondom: a részvétel, illetve egy valódi földreform, és ezeknek a nagybirtoknak teljesen kontrollálatlanul teret engedő kiskapuknak a bezárása -, amelyek nélkül, azt gondolom, ez a földtörvénytervezet tulajdonképpen nem fog tudni igazán jelentős változást elérni a mostanihoz képest, és a kormány azt a hibát fogja elkövetni, hogy lavírozik két álláspont között, és igazából egyik irányban sem tud egy határozott döntést hozni. Én azt gondolom, hogy ha azt mondjuk, hogy mi valóban a kis- és közepes családi gazdaságokat támogatjuk, akkor egyértelműen le kellene tenni a garast emellett, és olyan földtörvényt kellene meghozni, amely valóban ebbe az irányba viszi el a magyar agráriumbot és a magyar birtokstruktúrát, természetesen megfelelő átmeneti időt biztosítva a változásokra. Úgyhogy ezért a Lehet Más a Politika részéről, mondom, bár nagyon vártuk ezt a földtörvénytervezetet, de ezt alapvetően egy elszalasztott lehetőségnek gondoljuk, és ezért nem tartjuk általános vitára alkalmasnak. Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Ángyán József!

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Valóban az egyik sarkalatos törvénye az agráriumnak és a vidéknek a földtörvény, ennek megfelelően hosszas előkészületek zajlottak. Három törvény előkészítése kezdődött meg még 2010 őszén, amikor egy szakértői testület összeült, és abból a birtokpolitikai

irányelvrendszerből indult ki, amit a Nemzeti Földalapról szóló törvény 2010 nyarán megfogalmazott, és ami gyakorlatilag a kormányprogramban, illetve később a nemzeti vidékstratégiában, amit a kormány ez év márciusában fogadott el, is megfogalmazódott. Azt hiszem, hogy a logikus sorrend az lenne - hadd kezdjem ezzel! -, és ezért a törvények kidolgozása is ennek megfelelően zajlott, hogy először is a családi gazdaságokról szóló törvénynek kellett volna megszületnie. Ha egyszer azt mondják ezek a birtokpolitikai irányelveink ugyanis, hogy a családi gazdálkodás az alapja az agrárium és a vidék fejlesztésének, akkor először azt kell világosan definiálni, hogy mit értünk ez alatt. A birtokpolitikai irányelvek azt mondják - nem azt, amit az államtitkár úr itt elmondott, és én úgy tudom, hogy az NFA-törvény erre vonatkozó passzusait nem módosította még a törvény -, hogy a helyben lakó gazdálkodó családokat fogjuk előnyben részesíteni, és a kis-, közepes családi gazdaságok lesznek a modell alapjai, ez volt a birtokpolitikai alapvetés, amit egyébként a választási programban, a kormányprogramban a kormány meghirdetett. Jó volna tehát, ha a törvények valóban ragaszkodnának ahhoz a programhoz, amit meghirdettünk.

Nos, ha ebből a szempontból vizsgáljuk, a sorrend nyilván az lett volna, hogy a családi gazdaságokról szóló törvényt megalkotva az üzemszabályozási törvénynek kellett volna következnie, hiszen Európa nem úgy szabályozza a termértékeket, ahogy ez a törvény, nem a tulajdonjog-, illetve a földbérleti termértékeket határozza meg. Ez valószínűleg egy olyan diszkriminatív intézkedés lesz ebben a földtörvényben, ami az európai joggal is ütközni fog. Ennél sokkal jobb módszert alkalmaz, amikor üzemszabályozást vezet be, nem a földtörvény tárgya ugyanis, hanem az üzem méretének a meghatározása a kérdés ebben a kérdésben, és hogy hány ilyen üzemet tarthat egy érdekeltség a kezében. Ha ebből a szempontból nézzük, tehát a végén kezdjük a földtörvénnyel, és a másik két törvény nincs előttünk, az elég nagy baj, mert ezek egymásra kellene hogy épüljenek, és így nem épülnek egymásra.

Ha már most a családi gazdasági modellt nézzük Európában, és azt is mondtuk, hogy az európai agrármodellt valósítjuk meg, a kis-, közepes családi gazdaságokat, akkor jó volna - nyilván elférne itt a törvény mellett is -, ha megnéznénk, hogy Európában mi is az a családi gazdasági méret. Azok a termértékek, amiket itt ez a törvény rögzít, ezek köszönő viszonyban nincsenek az európai termértékekkel. Hogy példát mondjak, a legnagyobb méret, amit Franciaországban a gabonatermesztő üzemeknél alkalmaznak, és differenciálnak ágazatonként, nem lehet azt mondani, hogy egy 50 hektáros intenzív kertészet azonos lenne egy 50 hektáros gabonaüzemmel. Semmit nem mond erről ez a törvény.

Nyilván azért, mert ez üzemszabályozási probléma lenne, és ide beemelt, de nincs meg ennek a másik lába, tehát nem szabályozza.

A franciáknál 250 hektár a maximális méret. Korlátos erőforrásról van szó, azt szeretnénk, hogy sokakat foglalkoztasson, minél jobban növeled az üzemméretet, annál kisebb a fajlagos foglalkoztatási kapacitása a földnek. Ha előveszitek a vidékstratégiában közölt táblázatot, ami a saját adatainkat tartalmazza, akkor azt látjuk - hadd mondjam azért ezt az adatot -, hogy 436 ezer fő 2010-ben, a 2010-es adatok vannak benne, az a foglalkoztatási kapacitás, ami a mezőgazdasághoz kapcsolódik, ha az önfoglalkoztatást és a bér munkát is figyelembe vesszük.

Ebből a terület felét használó tőkés társaságok, a nagybirtok az gyakorlatilag 83 ezer fő bér munkást foglalkoztat. 330 ezer fő a másik térfélen. Hogyan akarunk mi foglalkoztatni, ha elengedjük ezt felfelé és egy diszkriminatív, mondjuk pozitív diszkriminációt alkalmazunk a mezőgazdasági termelőnél épp a családi gazdálkodás rovására? Egy kasztrendszer fogalmaz ez meg, ahol a családi gazdálkodó, attól függ, hogy melyik kategóriába, melyik kasztba sorolódik, mint Indiában, 50, 300 vagy 500 hektárig mehet, ezt semmilyen módon nem lépheti túl, a mezőgazdasági termelő 300-nál indul 1200-ig, de hadd olvassam fel a törvénytervezetből azt a passzust, ami még ezt is feloldja.

A 33. § (2) bekezdését érdemes elolvasni, ezt hadd olvassam fel szó szerint, mert ez gyakorlatilag azt mondja, hogy ezzel a módszerrel, ami itt le van írva, akármekkora birtokot össze lehet hozni. Itt leírja az (1) bekezdésben, hogy milyen kategóriák vannak, mikor lehet 300 hektárt, mikor lehet 500-at, 800-at, 1000 és 1200 hektár térmértéket elérni egy birtoknak bizonyos foglalkoztatási számokhoz kötve, és utána nemes egyszerűséggel azt mondja a (2) bekezdésben, hogy az (1) bekezdésben foglalt korlátozásokba nem számítható bele az a föld, amelyet a mezőgazdasági termelő a tagjaitól - ez a társaság -, illetve részvénytársaság esetén a névre szóló részvény tulajdonosától haszonbérel.

Most ez mit jelent? Lehet ez akár földműves is, vagy bármilyen más kategóriában földtulajdonos ez a részvényes, a részvénytársaság részvényese, birtokolhat mondjuk 300 hektárt, tíz részvényes az 3000 hektár. Hol a vége a birtokméretnek? Hol van? Ezek ugyanis nem számítanak bele a térmértékbe. A közös nem lehet nagyobb méret, mint 1200 hektár, de az, hogy egyébként a tagok mennyit bérelnék, ezt csak egy példának hozom, hogy ha a birtokpolitikai irányelveinkből meg a foglalkoztatási elképzeléseinkből indulunk ki, akkor ezek a térmértékek abszurdok, nonszenszek, nem képesek teljesíteni, hogy a föld a legtöbb embert tartsa el, amivel rendelkezünk. Ráadásul az európai térmértékektől abszolút mértékben eltérnek.

Nyilván ha lesz caping, tehát a támogatás sincs összekötve persze ebben a törvényben, mert össze kellene kötni a támogatással is ezt az egész ügyet, a térmértékeket, ha lesz lefölözés, akkor majd a 300 ezer euró azért csak lecsapja a tetejét, ez is egyfajta üzenet persze Európából, hogy merre törekszik Európa, de már 100 ezer eurótól elkezdődik, ha igaz, ez a caping, tehát a degresszió. De mit deklarál a mi földtörvényünk ahhoz képest, amit mi a birtokpolitikai irányelveinkben megfogalmaztunk, és milyen lehetőségeket nyújt bérlet esetén a korlátlan birtokméretig? Ha nem elég, felveszek még tíz részvényt, akinek földje van, és máris nem számít bele az ő földje, ahogy mondja ez a passzus, az összeszámítás szabályainál az 1200 hektárba.

Azt gondolom, hogy ez nem az, mint amit a birtokpolitikai irányelvek megfogalmaztak, így néhány száz nagyüzem alakul ki. Ez az a Raskó-féle elképzelés, ami azt mondja, hogy az, amit a vidékstratégia leírt, meg amit a birtokpolitikai irányelvek megfogalmaznak, meg a kormányprogram, az skanzen lenne. Tehát mintha skanzent akart volna a kormány kialakítani a kis-, közepes családi gazdaságokból.

A közepes gazdaság nem azonos azzal, amit Raskó György megállapít, amikor nyilatkozik, és azt mondja, hogy ő 2800 hektárt birtokol most, és ez középirtoknak minősül. Nem tudom, járt-e Európában. Az osztrákokkal voltunk együtt, osztrák gazdákkal, 37 hektáros a vezetőjük, 37 hektár földje van meg 5 hektár erdeje van, és azt mondta, hogy ő középirtokos. Miről beszélünk? Ha el akarjuk tartani az embereket vidéken, megengedhetetlen ennek a korlátos erőforrásnak egy ilyenfajta spekuláns tőke irányába terelése. A helyben lakó gazdálkodó családokat kell helyzetbe hoznunk, ezt mondtuk, ezt ígértük az embereknek. Ez a törvény nem erről szól.

Meg lehet próbálni és nyilván meg is fogjuk próbálni, hogy korrigáljuk és visszatérítsük abba az irányba, amit egyébként a kormányprogram és a birtokpolitikai irányelvek az NFA-törvényben megfogalmaznak. Meg is kell hogy tegyünk, ezért mondom azt, hogy általános vitára kell bocsátani. Azt én nem nevezem társadalmi vitának, megmondom őszintén, hogy ha felkerül egy honlapra egy anyag. Ezt nagyon jól tudják azok, akik ismerik a gazdátársadalmat, az nem társadalmi vita, hogy menj és csetelj, keresd meg az interneten. Ezért bíraltuk az előző kormányt is, hogy az ilyen típusú anyagokat és az ilyen kezelésmódot társadalmi vitának nevezi. Ez annál sokkal súlyosabb kérdés, semhogy ezekről az ügyekről, amiket itt most tényleg csak egy-két dolgot kiemelve felvettem, ne folyjon nyilvános vita. Azt akarjuk, hogy százegynéhány tőkés társaság használja valóban a földjeinket, és szorítsa le

a foglalkoztatást a minimumra? Mert neki az az érdeke, úgy tud hasznot kivenni a befektetett tőkéje után, a család pedig visszaforgatja.

Ez azért is nagyon fontos, mert a föld megvédésének - amikor azt mondjuk, hogy a külföldiektől megvédjük - a legjobb eszköze, ha a családoknak adom oda, akik ebből élnek. Ő foggal-körömmel ragaszkodik a földjéhez, ő nem fogja odaadni, mint a tőkés társaság, aki másban is utazik, mert építési vállalkozó is meg nem tudom, micsoda, és adott esetben piacra dobja ezt az egyébként forgalomképes, nem kis értékű földjét és befekteti máshová. Nem érdekli. A családot igen. Az a megtartás alapvető eszköze, nézzétek meg! Nyugat-Európában azért nincs földpiac, mert családi gazdasági modelltől van szó. Nem tőkés társaságok használják, nem 1000 hektáros térmértékben használják, hanem 10-20-50-100-200 hektáros térmértékben, ilyen plafonokkal, 150-200 hektáros plafonokkal. Persze lehet ettől eltérő megoldásokat is keresni, de akkor ez úgy tisztességes, hogy legalább akkor most kiállni a nép elé, hogy mi most mégis másképp gondoljuk. Tehát vannak itt olyan társaságok, amelyek meg akarják szerezni a földet.

A versenyképesség attól függ egyébként - mert erre szoktak hivatkozni -, hogy kinek a versenyképességéről és hatékonyságáról beszélünk. Könnyű úgy hatékonynak lenni, ha a termelési költséget ő minimalizálja ezzel, a társadalmi költségeket pedig maximalizálja, ráterheli az országra meg ráterheli a közös kasszáinkra a munkanélküliség - ami majd ebből fog következni - terheit, a közfoglalkoztatást és a többi. Százmilliárdokat költünk el arra, hogy utána az embereknek munkát adjunk, miközben ott a föld. 20-30-50 hektárból megélnek Nyugat-Európában. Hogy léteznek ilyen térmértékek, amit ez a törvény megfogalmaz? Hogy létezik?

Mondjatok nekem a versenyképességre példát, akkor magyarázza meg nekem valaki azt, hogy hogyan létezik az, hogy a magyar állattenyésztés ma már csak a nagy szakosított telepekre szorult vissza? Nincs már máshol állat, a faluban nincs állat. *(Gőgös Zoltán: Már nem akar senki dolgozni, Jóska!)* Nem azt kérdezem, hogy miért szorult oda vissza, azt tudom, mert ti is azt csináltátok, hogy előnyben részesítettétek, másfélszer annyi támogatást kapnak ezek a társaságok átlagosan, mint amit a családi gazdaságok kapnának. Hogy létezik az, ha ez a nagyüzem versenyképes, hogy az állati termékekkel, tejjel eláraszt bennünket Lengyelország? Az a Lengyelország, aki a kisparaszti gazdaságot soha nem adta fel. Hogy csinálja? Hogy tudja behozni a lengyel, mondd meg! Mitől lesz versenyképesebb? Azért, mert szövetkezés van, és ez az európai modell. Ezt kell a földtörvényben is megjeleníteni. A családi gazdaságot, mint egységet, kis mozaikot és hogy a piaci versenyben ott tudjanak maradni, a szövetkezésüket kell támogatni, nem a tőkés társasági formákat.

Elnézést kérek, hogy belelovaltam magam, nem ez az általános vita helye, meglesz ennek a helye, azt hiszem, hogy a jövő héten elindul az általános vita. Ezeket akkor legalább a parlamentben vitassuk meg, ha társadalmi vita nincs róla. Vigyük be a parlamentbe, vitassuk meg. Azt szeretném kérni, úgy is, mint kormánypárti képviselő, hogy a vitája legalább televíziónyilvános legyen *(Gőgös Zoltán: Kedd, 9 óra!)*, a vitája ne éjszaka legyen. *(Közbeszólások: 9-től lesz! 10 órától lesz!)* Úgy legyen! Nem tudom pontosan, mikor lesz, de azt szeretném kérni, hogy a társadalom minden formában szembesülhessen ezekkel az alapkérdésekkel. El kell dönteni, legalább most, két év után, hogy a birtokpolitikai irányelveink érvényesek-e még, vagy virágozzék száz virág, jöjjenek a nagyok. Ha azonos pályára teszed azt, aki mezítláb fut, azzal, aki Adidas cipőben, és még száz méter előnyt is adsz neki, akkor ez az egyenlő pályák, egyenlő esélyek elv biztosan Dél-Amerikába vezet, és nekem nagyon rossz üzenete van annak, hogy az a Raskó György, aki ezt a modellt képviselte Magyarországon, ha jól tudom, az én miniszterelnökségemnek a mezőgazdasági főtanácsadója lett nem is olyan régen, ez számomra nagyon rossz üzenet. Én szeretném, ha visszatérnénk *(Közbeszólás.)*, szeretném, ha visszatérnénk azokhoz a birtokpolitikai irányelvekhez, amelyeket a kormányprogramban meghirdettünk, és amelyeket az NFA-

törvény tudomásom szerint nem megváltoztatott passzusai még ma is deklarálnak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Gögös Zoltán!

GÖGÖS ZOLTÁN (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. A bizottsági ülés előtt hosszú és szerintem őszinte vitát folytattunk, ebben abszolút egyetértek az államtitkár úrral, de azért két megjegyzésem hadd legyen! Két törvényt fogadott el konszenzussal a parlament az elmúlt ciklusban: a GMO-t és a pálinkát, ami egyhangú lett, és nem hiszem, hogy annál többet bármiben is egyeztettünk volna. Ez nem lesz olyan, ezt én biztosan mondom, ez a törvény nem lesz olyan. Azt most már látom, hogy ez lehetett volna ennél sokkal rosszabb is, és most nem akarok nagyon részleteiben abba belebonyolódni, amit az általam nagyra becsült professzor úr elmondott, már volt államtitkár kollégám, de az, hogy nekem erről a dologról más a véleményem, azt hiszem, nem új, ezt is elég sokat vitattuk a parlamentben, és azt is gondolom, hogy azok a számok, amelyeket mond, szerintem nem igazak. És ezt nem úgy mondom, mint aki nagyjából 30 éve foglalkozik mezőgazdasággal, ebből 20 évet nagyon nagy cégnél, azóta kicsit kisebbnél, és most már nem teljesen aktívan, de azért nyilván ott van, azért abban van némi része, de én ezt nem így látom. Én azt látom, hogy ez a törvényjavaslat inkább a maradék kapacitások leépítése irányába megy el.

Hogy kinek lesz ebből hátránya? Pontokba szedtem, csak azért, hogy elmondjam, és utána majd mindenki nyilván azt gondol, amit akar, hogy kinek árt ez. Meggyőződése, hogy annak a körülbelül 2 millió földtulajdonosnak, akire olyan sokszor hivatkoztunk GMO- és egyéb ügyekben, hogy kisemmizzük őket. Én úgy gondolom, hogy ennél jobban nem lehet őket kisemmizni. Gondolja mindenki végig! A földműves kategóriába véleményem szerint 10 és 20 ezer közötti gazdálkodó fér bele, tehát összesen ennyi szereplő lehet, aki földet vehet Magyarországon. Ez olyan szinten korlátozza be a földforgalmat, hogy igaz, hogy a föld egy speciális jószág, én ezt elfogadom, beszélgettünk erről az ezelőtti vitában is, de ilyen szinten szerintem földtulajdont vagy tulajdont nem lehet korlátozni. Aki ezt így leírta, az biztosan nem élt falun, ahol tudják, hogy ha egy hatóság mondja meg mondjuk a két veszekedő szomszédnak, hogy márpedig neked kell odaadni a földet, abból óriási botrány lesz, már most mondom, tehát itt vannak ilyen emberi szempontok is. Tegye mindenki a szívére a kezét, aki vidéken él, hogy hallott ilyenről, hogy márpedig aztán neked nem, még hogyha megfeszülsz sem, pedig lehet, hogy ő jön ki jól a végén a licitból vagy az árverésből.

Szerintem a családi gazdálkodóknak is árt, és itt egyet kell értek bizonyos mértékig a professzor úrral, ugyanis 50 hektár alatt nem lehet senki családi gazdálkodó, akkor sem, ha mondjuk intenzív gyümölcsültetvénye van, ami szerintem hibás. Ezzel biztosan kell valamit kezdeni, mert az messze több árbevételben, hozamban, eredményességben, mind mondjuk egy 200 hektáros gabonaterület. Tehát ebben a pontban egyetértünk, tisztázni kellene, hogy akkor milyen tevékenységi körre állapítjuk meg ezeket a térmértékeket.

Én úgy gondolom, hogy ez a foglalkoztatásnak nemhogy használna, és nemhogy többszereplőssé tenné a rendszert, hanem inkább kevesebbé teszi, ugyanis foglalkoztatási kényszert ír elő - szerintem abszolút szakmaiatlanul, tehát aki leírta, az biztosan nem tudta, hogy mit csinál -, de nem írja elő a teljes használó körnek. Én azt nagyon nehezen tudom elképzelni, hogy egy négytagú család gond nélkül tulajdonolhat 500 hektárt, és használhat, és elég is, apa, fia, ha két fia van, bőven elég, tehát én ott vitatkoznék erősen a professzor úrral, hogy 30 hektáros birtoknak az éves munkaigénye 30 nap. Én nem tudok olyan foglalkozást... *(Dr. Ángyán József: Ha gabona! - Közbeszólás: 45 nap!)* De ha nem gabona, akkor mennyi? Akkor 40 nap? 40 napos munkából nem lehet, nem tud megélni, csak ilyen támogatási szint mellett, ami erőltetett. Mindenki tudja, hogy Bajorországban is óriási problémák vannak, hogy nem tudnak belőle megélni; úgy tudnak belőle megélni nyilván, hogyha állattartás van,

de Magyarországon ezt nem lehet visszahozni. Én tehát kizártnak tartom, hogy a mai fiatal generáció - ugyanez a probléma, csak jelzem, Németországban is - hajlandó lesz 5 órákor felkelni fejni és dolgozni. Nem. Egy dologra hajlandóak, de ahhoz meg egy ekkora terület nem elég: hogy beleüljenek a korszerű traktorba, aztán szépen a hifi mellett eldolgoztatni GPS-szes irányítással, ami felébreszti, hogyha éppen túlszaladna a föld végén. Ez nagyjából így működik, és mi keresztbefekhetünk ennek, de hogy a világ ebbe az irányba halad, azt világosan látni kell. Én tehát azt gondolom, hogy ennek nyilván pontosan negatív hatása lesz. Egyébként 130 ezer aktív foglalkoztatott van jelenleg a mezőgazdaságban, ennek körülbelül a fele elmegy, hogyha ez a törvény hatályba lép, nem egyszerre, fokozatosan.

Nem tudom, azt tudják-e, hogy körülbelül 350 szakosított sertéstelepen van 2 millió sertés. Na most ki lehet az alól rántani a földet egy mozdulattal, ahogy a professzor úr is javasolta itt, hogy minek ennyi, csak nem tudom, hogy akkor hol lesz majd disznó. Igaz, most megengedtük, akár a Kossuth téren is tarthat valaki, ott a gyöpon, mert most új rendelet van, de azért azt is megnézem majd, hogy a faluban ez milyen hatást fog kiváltani, sajnos, mert azt kell mondjam, hogy aminek Ausztriában illata van, az nálunk bűdös (*Közbeszólások.*), de ezzel nyilván nehéz mit kezdeni. Nem hiszem, hogy jó hatással lesz, mert ilyen takarmányárak mellett senki nem fog disznót tartani otthon, még saját vágásra sem, és ez nem fog lejjebb menni, nehogy azt higgye valaki, tehát beállt a rendszer, most már figyelem néhány éve. Valamelyest, 5-10 százalékot vissza fog menni, de hogy érdemben nem, az biztos, nincs ugyanis miért visszamenjen. (*Közbeszólások.*)

Az állattenyésztés. Elmondtam a miniszteri meghallgatáson is, elmondtam az előzetes egyeztetésen is, hogy nem tud működni normális állattenyésztés, főleg szarvasmarhatartás érdemi takarmányterület nélkül. Az idei egy extrém év, de egy ezres telepnek meg hozzá egy 30 ezres hizlaldának 3500 hektárról nem tudtuk biztosítani a takarmányigényét. Lehet itt beszélgetni arról, hogy most akkor... Ja, és annál a cégnél, csak úgy mondom, 170 ember van. Tehát ha már egyszer szabályozni akarunk valamit, és vidéki foglalkoztatást akarunk bővíteni, akkor nem ilyen adminisztratív szabályozás kell, hanem meg kell mondani, hogy hány állatot kell tartani ahhoz, hogy valaki milyen földterülettel rendelkezessen, és az kivétel legyen a bérleti rendszerből. Tehát hogyha valakinek több van, akkor ne akarjam én azt három év múlva ellehetetleníteni azzal, hogy a tízéves vagy húszéves bérleti jogviszonyokat nem tudja meghosszabbítani, mert nem tud bérelni, csak mondjuk 1500 hektárt, amiből 300 hektár saját dolgozói terület... Egyébként a részvénytársaságoknál meg nem így működik, professzor úr, azok zárt rt.-k, ott nincs olyan, hogy felveszek még tíz embert, ilyen nincsen, ez egy vicc, ez nem így működik; ez nem a Mol, hogy kimegyek a tőzsdére, és behozok még 500 embert, ez nem így működik! Erre mondom azt, hogy ez a szabályozás biztosan nem jó.

Miért kell sajnálni egy több száz embert foglalkoztató vállalkozástól, amely befizeti a járulékot, befizeti az adót, és nem lakókocsiban tart rabszolgát, mint néhány elítélendő családi gazdálkodó, akinek akkora terepjárója van, hogy teherautón kell rá felmenni, és nem utálják, senki nem utálja úgy a közöst, mint a családi gazdálkodók egy része, ezt most szeretném itt, ezen a bizottsági ülésen kijelenteni. Mert fogalma nincs az államnak, hogy mennyi gabona terem, mert a 70 százaléka feketén megy el, amit nem mer megcsinálni egyetlenegy társas vállalkozás sem. Miért nem tudtunk annak idején... Milyen balhé volt, amikor az alma kapcsán csak annyit kértünk a fagykárnál, hogy igazolja a korábbi bevételeit! Semmilyen papírja nem volt az almájáról visszamenőlegesen 10 évre. Tehát ez a probléma, mert ha meg van, akkor pedig azt mondja, hogy nem él meg. Egyébként ez egy érdekes helyzet, de azért ezt akkor se kellene nagyon preferálni.

Hadd mondjak egy példát. Ezt most a kormány, az államtitkár bejelentése után mondom, amit nem tudtunk azért teljesen tisztázni, amikor Lázár államtitkár úr azt mondta, hogy ezzel a törvénnyel az a cél, hogy felszámolják a nagyüzemi rendszert. Itt nem erről hallottunk, ez a helyes egyébként, amit itt hallottunk, hogy 2010-ben 106 milliárd adóbevétele

volt az agráriumból az államnak, ebből 95 milliárdot a társas vállalkozások fizettek be ebbe. El lehet engedni ezt, de itt ma Magyarországon mindenki arra törekszik, hogy ne fizessen adót. Egyedül most jelenleg az agráriumban, aki járulékot meg adót fizet érdemben, tehát megfelelő mértékben és nem próbál simlizni, az pont az a réteg, akit most ezzel a törvénnyel nem egy év alatt, nem két év alatt, hanem hosszú távon tönkre akarunk tenni. De úgy látszik, hogy nem kell ez a bevétel, meg nem kell az a foglalkoztatás, ami jelenleg van. Nem lesz több foglalkoztatás vidéken attól, ha felparcellázzuk az országot, ezt szeretném jelezni, mert mindenki az 500 hektárra fog menni, és lesz ahhoz tökeereje, főleg ha a feketepénzeket is majd összeadogatja, hogy összeszedje ezt a földmennyiséget, csak az tudják, hogy mit jelent? Tízezer család fog Magyarországon agráriummal foglalkozni, az 40 ezer ember. Nem 400 ezer, 40 ezer, mert általában négytagú családokat tart el egy családi gazdaság, és nagyon szigorú munkához vesz igénybe vagy külső szolgáltatást vagy valami olyan alkalmazottat, aki a napszámot megkapja, aztán egyébként kész.

És mit segít ez a törvény, mert akkor arról is beszéljünk. Nyilván a feketegazdaságot, mert ez az egész át fog menni oda, ami eddig még nem ott volt, azokat a spekulánsokat, akik majd olcsón tudnak földet venni, mindenféle trükkkel, mert majd megoldják, lehet akármilyen állami hivatal, akkor is megoldják, most is megoldották. Új piacokhoz fogjuk juttatni a környező országokat, mert itt nem lesz még alapanyag-termelés sem, ha így folytatjuk, legalábbis állati termék nem lesz. Gabona majd lesz, mert az nagyon egyszerű, annál nincs egyszerűbb dolog, mint kukoricát meg búzát termelni, és szerintem azért ez a hivatali rendszer a korrupció melegágya lesz.

Javasoltam a koncepció tárgyalásánál a fiskális technikákat a spekuláció kiszűrésére, az illeték, az adó és egyéb ügyeket, amivel különben nem kellene megvárunk az illetéktörvényt, hanem be lehetne ezen a törvényen keresztül is rakni, hogy bizonyos földmozgásoknál ki, mennyi illetéket fizet. Mondjuk mennyi illetéket fizet egy fiatal, kezdő gazdálkodó, mennyit fizet egy már földet művelő ember, és mennyit fizet az, aki úgymond befektetési céllal akar földet vásárolni, hogy ne legyen versenyképes az ilyen igénye. Sokkal jobban meg fog élni bármilyen hivatal, mert a spekuláns a pénzzel játszik, akkor majd aranyat vesz, nem földet.

Hölgyeim és Uraim! Nyilván én azért mondtam, hogy érdekesebb lenne ezt a törvényt még egy kicsit cizellálni és majd úgy behozni, most nem akarok ilyen érdekes dolgokat ebből idézgetni, de van egy-kettő, amit tudnék, hogy a halastó az olyan gazdálkodás, ami a halastó környezetének megfelel. Akkor ilyen, hogy ha például 101 fő van valakinél, akkor az semennyi földterületet nem használhat, 100 fő fölött, de ezeket megbeszéltük, ezek nem technikai hibák, ezek hülyeségek. Azért ebből van bőven ebben, rengeteg olyan felsorolás, ami értelmezhetetlen, de nyilván ebbe most nem megyek bele, mert ennek nem tárgya. De szerintem a koncepció is problémás. Szerintem piaci folyamatokat ilyen módon, ilyen eszközökkel korlátozni nem nagyon lehet, és én majdnem biztos vagyok benne, hogy ez az Európai Unióban az ilyen diszkriminatív megkülönböztetés a gazdálkodási formák között, hogy van, ahol írok elő foglalkoztatást, van, ahol nem, ez nem fogja megállni a helyét.

Tehát teljesen más megoldások kellenének. Én mindenképpen azt gondolom, hogy valahogy az állat- és az egyéb foglalkoztatói üzletágakat is be kellene ide vonni a szabályozásba, mert az nem biztos, hogy diszkriminatív, ha azt mondom, hogy akkor bővíthet még területet, ha mondjuk két nagyállat egységgel vagy egy fél nagyállat egységgel bővíti a tevékenységét. Az ösztönözne majd a foglalkoztatásra, mert azt be kell látni, bármilyen korszerű technológiák vannak, ez különösen a szarvasmarha-tenyésztésben igaz, a disznónál nem annyira, az ISO-marhánál nem annyira, hiszen az nagyon automatizálható, de ez pont az az ágazat, amit ez tönkre fog tenni, mert egyszerűen úgy lesz, hogy ha látja, hogy le fognak járni a földek vagy a szerződések, elkezdi felszámolni az állományt, mert ki kell számolni. A takarmánymérleg nem egy bonyolult dolog, könnyen ki tudja számolni, hogy mekkora

területigény van, az idén egyébként semmi nem elég, tehát ezt tudjuk, mert extrém év van, de lehet még ilyen, és azért erre is fel kellene valamilyen módon készülni.

Úgyhogy nem támogatjuk ennek a törvényjavaslatnak az általános vitára való alkalmasságát, és nagyon tartunk attól, hogy a '90-es évek szindrómájába fogunk beleesni, amikor ideológiai okokból sikeresen szét tudtuk verni a magyar mezőgazdaságot, és a mai napig nem hevertük ki. Azért az a nagyon sokat szidott rendszer, ami volt az agráriumban a '80-as évek közepén, végén, az pont 30-40 százalékkal nagyobb produktumra volt képes, állattenyésztésben pedig a duplájára volt képes (*Sáringer-Kenyeres Tamás: De milyen áron!*), és mondjuk négyszer-öttször ennyi embernek adott megélhetést. Nem tudom, milyen áron, hiába mondod ezt, mert nincs olyan ár, amivel azt lehetne igazolni, hogy még a maradék 130 ezer hivatalosan foglalkoztatott emberből is mondjuk a felét utcára tegyük. Akkor mondjuk rendben lesz vidéken minden, mert akkor már senki nem dolgozik. (*Jakab István: Ebben a gazdasági környezetben azért megnézném!*) Ebben a gazdasági környezetben is meglenne az, Pista, hidd el. Én a '90-es évek elején rengeteget jártam árverésekre, de ha azt akarjuk, ami akkor volt, hogy a 30 éves MTZ-50-es drágább volt, mint egy kétéves Rába Steiger, azért ezt megcsinálhatjuk, meg az egy évvel előtte beépített sertéstechnológiát bontottuk ki ócskavasként, ezt meg lehet csinálni. Egyébként nagyjából ezt hozza magával ez a történet, ha ezt nem gondoljuk végig alaposan.

Tehát sokkal alaposabban végig kell nézni ennek a gazdaságossági oldalát, hatástanulmányokat, mivel jár, hány céget érint, hogy érint, hogy ne kelljen trükközni, mint Torgyán idejében, hogy szét kellett írni a birtokot, hogy kapjon mindenki támogatást. Ez nagyjából ugyanaz, nem beszélve arról, hogy azért az uniós jogharmonizáció kapcsán ez biztos, hogy izgalmas történet lesz. Úgy gondolom, hogy azt nem igazán lehet vitatni, hogy lehetőleg, ha lehet, meg mindent meg kell tenni azért, hogy ez leginkább magyar használatban legyen, de nehogy túlzásba essünk és mondjuk tönkretégyünk valamit azért, hogy ezt a célt elérjük.

ELNÖK: Farkas Sándor!

FARKAS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Egy kicsit nehéz helyzetben vagyok, mert ahogy körbenézek az asztalnál, erre szoktam hivatkozni, azon kevesek közé tartozom, aki most már - tudom, hogy Rebeka nem szereti ezt a szót - több mint 30 éve ezt a szakmát műveli. (*Szabó Rebeka: Melyik szót nem szeretem?*) Amikor ilyen korra hivatkozom, hogy hány éve van valaki a szakmában, erre már kaptam utalást korábban. (*Zaj, közbeszólások. - Jakab István: A szakmában eltöltött időre hivatkozott képviselőtársam.*)

Bocsánat, ha megengedik, akkor tovább folytatnám a gondolatomat. Akkor pedig különösen elfogy a türelmem, hogy ha olyanok akarnak engem kioktatni a szakma vonatkozásában, akik két szalmaszálat nem tettek keresztbe a szakmában. Ezt csak úgy megjegyzésképpen mondom.

Ugyanakkor azt hiszem, azt nagyon komolyan végig kell gondolnunk, hogy mekkora felelőssége van ennek a bizottságnak, ennek a parlamentnek, a képviselőknek ebben az évben, ebben a törvényben, mert valóban ez a törvény nem máról, nem holnapról, hanem elég hosszú időre meghatározó időről fog szólni.

Éppen ezért fontos az, hogy amennyire lehet, konszenzusra jussunk, nem lesz egyszerű, ezt én is érzem, és azt hiszem, én is látom, és láthatjuk mindannyian. Már csak azért is, mert megint hivatkozom a kérdések gyakorlati oldalára, és itt csak úgy belekapok néhány gondolatba, és nincs arra most mód, hogy ezt teljes mértékben végigbeszéljük, elmondjuk, mert azt hiszem, hogy akkor még éjfélkor is itt ülnénk, vagy még holnap reggel is. De néhány

gondolatot szeretnék felvetni a bizottság tagjainak, ha nem is bontom ki a gondolataimat, de mégis mint fontos gondolatot, felvetném.

Nem látom azt a tőkét, magyar tőkét, amely a leendő földpiacban, a földforgalomban részt tudna venni. Legálisan ilyen pénz nincsen. Amikor a legutolsó legvadabb földek is ma már több mint egymillió forintba kerülnek hektáronként. Tessék kiszámolni! Ha itt földforgalomról akarunk beszélni, ez mekkora szám, nem számolok, ki se tudom számolni, a milliókat milliókkal összeszorozni. Tehát itt érzek valami problémát.

Tudom, hogy ezt nem egyik napról a másikra kell megoldani, de nem látom, hogy az ágazat vagy a leendő földművelők vagy a földművesek tulajdonában vagy kezelésében a bankszámlán ennyi pénz lenne, hogy esetleg ilyen mértékű földvásárlásra fordítanák. A szándék megvan, és talán itt jön a lízing kérdése, itt erre akartam elnök úrnak reagálni, mert a lízing nem egészen arról szól, amit István, bocsáss meg mondtál, mert egy lízinggel gyakorlatilag teljes áron meg lehet szerezni akár a földet, akár a gépet, csak még jóval többet fizetnek ki, mint egyébként az ára, mert ez egy tartós, akár törlesztő részletnek is tekinthető az én logikám szerint. Ha egy gépet lízingelünk, akkor az arról szól, hogy befizetünk iksz százalékot, és azt most... (*Sáringer-Kenyeres Tamás: Nem mindig te vagy a vevő a végén.*) Na most az egy külön történet, de... (*Jakab István: A bérleti díjat fizeted ki!*) ..., de ettől függetlenül szerintem ez... (*Hanó Miklós: Többel fizeted ki!*) Többel fizeted ki sokkal, mint amit általában veszel, de nem akarok ennek a történetébe belemenni. (*Jakab István közbeszól.*) Így van. Tehát itt azért én azt gondolom, hogy ez lehet egy megoldás, én ezt azért nem vetném el ilyen kategorikusan ebből a törvényből, pont azért, mert nem látom egyben, egy összegben a farzsebben azt a tőkét, amire ehhez szükség lenne. (*Gőgös Zoltán: Így van!*) Én tehát elfogadom ezt a lízinges kérdést.

Nagy veszélynek tartom és látom többek között az állattenyésztésnek a jövőjét - ezt mondjuk mindannyian. Egy példát hadd mondjak! Beadtunk a cégnél egy pályázatot ÁTK 4-re, szeretnénk megduplázni a szarvasmarha-állományt egy korszerű, több ember foglalkoztató teleppel, több tejet szeretnénk termelni, még akkor is, hogyha nem tudom, hogy mi lesz a kvótaszabályozással. És akkor most mi következik? Mi következik? Be merje adni az ilyen gazdálkodó ezt a pályázatát? Tudja, hogy mi fog majd később, 2 vagy 3 év múlva történni? Nagy kérdés. Ugyanez a kérdésem a beruházások sorsával kapcsolatban is, hogy az elmúlt évek számtalan beruházása - és az most teljesen mindegy, hogy társas vállalkozás vagy magángazdaság, álljunk meg egy pillanatra, tehát nehogy valaki ezt félreértse! -, mi lesz azokkal a visszatérítendő leendő hiteleknek a kérdésével? Miből, hogyha ilyen mértékben leszabályozásra kerülnének a struktúrák? Csak úgy megkérdezem, hogy miből. Elviszik a...? Mit visznek el? A bank mit visz el? Csak hangosan gondolkodom. Vagy megkérdezem azt, hogy mi lesz azokkal a komoly öntözőberuházásokkal, amelyekből nem lett elég - ebben az évben nagyon sokat beszéltünk erről -, azoknak mi lesz a földterületén? Hogy fog az majd működni? Mi fog történni? Azokat szétszedjük darabokra? Az egyik megkapja a gumit, a másik meg a...? De ezt már megéltük '92-93-ban. Én azt szeretném, hogyha valahogy kikerülnének ezeket a hibákat, hogy ne essünk újra bele ilyen kérdésekbe.

Foglalkoztatotti létszám. Itt vitatkoznék Ángyán professzor úrral. 30 hektár jut nálunk egy főre 184 ezer forintos átlagos jövedelemmel, ebbe beletartozom én is és a takarítónő is. 30 hektár! Aki 184 ezer forintot csinál 30 hektárból éves viszonylatban, hogy emellett befizetjük az adót, a társadalombiztosítást, a nyugdíjalapot, minden úristent, megkérdezem, hogy 30 hektárból ezt meg lehet-e csinálni. Nem, mondjuk már ki, nem lehet megcsinálni. (*Gőgös Zoltán: Nem lehet.*) Ezt sokkal többől lehet megcsinálni. (*Gőgös Zoltán: Hogy lehetne? Az 3 millió forint!* - *Közbeszólások.* - *Varga Géza: Feltetted a költői kérdést, bocsánat!*) Énszerintem nincs igazatok ebben, én a gyakorlatból merem mondani, hogy abból nem lehet megélni, és a foglalkoztatás énszerintem nagyon komoly gond ma. Úgy látom ma - és ez nem egészen ehhez a törvényhez tartozik, habár ehhez is tartozhatna -, hogy a vidék, a

falu jelentős része füvet fog otthon nyírni a kertben, és nem akar se tyúkot, se disznót, se semmit se tartani. Valahol ezekből a generációkból kikopott az élni akarás és az önellátásra való törekvés. Vannak, én nem mondom, hogy nincsenek olyan gazdák, akik ezt nem teszik meg, de sajnos nagyon kevés ilyen van, és én tisztelem, becsülöm, aki ezt próbálgatja. És amikor arról beszélünk, hogy ki foglalkoztat kit, és amikor jelzőket használunk, azt pedig messze szeretném visszautasítani, mert sokszor elhangzott már több szájból, hogy cselédeket alkalmaznak a nagyobb üzemek vagy a középvállalkozások. Tessék megnézni a legutolsó napok híreit, hogy Gádoros községben - tovább nem is mondom - mi történt, az sajnos pont annak a körnek a foglalkoztatásához tartozik, amelyről nem kell nekünk itt beszélnünk.

Én tehát azt látom, hogy azért itt nagyon sok érv és ellenérv van közöttünk, és én szeretném, hogyha minél kisebb - hogy mondjam? - erővel feküdnénk egymás ellen, mert az nem vezet semmi jóra. Éppen ezért én azt gondolom, hogy amikor általános vitára kerül ez a törvényjavaslat, akkor próbáljunk meg kellő higgadsággal valóban a törvényben megfogalmazottakhoz képest reagálni. És én bízom abban, hogy az a hátralévő két törvénycsomag, amely az üzemszabályozásról és a családi gazdaságokról fog szólni, és ez a törvény, ez a három törvény megpróbál majd úgymond egy olyan keretet, egy olyan lehetőséget adni a magyar mezőgazdaság szereplői számára, amely megfogalmazódik ennek a törvénynek a legelején azokban az első mondatokban, hogy mit, milyen agráriumot akarunk mi Magyarországon elérni. Én továbbra is azt mondom, hogy a színes, sokrétű, a minitől, a kicsitől a közepes vállalkozásokig kell hogy ebbe beleférjünk, ekkor tudunk a legkisebb veszteséggel - mondom: a legkisebb veszteséggel - eljutni ahhoz a célhoz, illetve nem biztos, hogy eljutunk oda, de a felé a cél felé elindulni, amiről a törvény megfogalmazza az első mondatait. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Horváth István!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A mai napirendi pontnak az a kérdése, hogy általános vitára alkalmasnak tartja-e a bizottság az - úgymond - földtörvényt. Én előre szeretném bocsátani, hogy a magam részéről támogatom az általános vitára való alkalmasságát ennek a törvényjavaslatnak, már csak azért is, mert elég régóta van közszájon, illetve közigényben egy ilyen törvénynek a megalkotása. Itt szeretném megköszönni a Vidékfejlesztési Minisztérium munkatársainak, a miniszter úrnak, aki sajnos nem tud itt lenni, az államtitkár úrnak és minden kollégájának azt a tevékenységet, amit a földtörvény-tervezetnek a kialakításában végeztek. Én azt gondolom, hogy egy nagyon hasznos és egy nagyon előremutató munka ez. Nem azt mondom, hogy ez a földtörvény teljes egészében tökéletes, hiszen most nem is arról döntünk, hogy ezt elfogadjuk-e vagy sem, majd az általános vita után, amikor vélhetően lesznek módosítások is, akkor lesz egy konszenzus, és a parlament majd akkor fog dönteni arról, hogy ezt elfogadjuk-e vagy sem.

Az én esetemben magára a földtörvényre vonatkozóan melyek azok a főbb elemek, amelyek miatt fontosnak tartom azt, hogy ez mindenféleképpen tárgyalásra kerüljön? Az egyik a sokat hangoztatott földmoratórium 2014-es megszűnése, hogy utána tudunk-e egy olyan törvényi környezetet adni, amely megvédi a földet, és magyar tulajdonban védi meg a földet. Göögös alelnök úr utalt itt arra, hogy igen, de az Európai Unió majd valószínűleg meg fogja húzkodni ezt a földtörvényt, és majd lesznek észrevételei. Én azt mondom, hogy legyenek, de számomra a földtörvény elsősorban nem arról szól - és lehet, hogy nem EU-konform, amit mondok -, hogy az Európai Uniónak megfeleljünk, hanem arról, hogy ez a földtörvény olyan legyen, ami a magyar embereknek megfelelő. És mindent meg kell tenni, hogy az Unió... *(Göögös Zoltán közbeszól.)* A végeredményt majd azért várjuk meg! De én azt gondolom, hogy egy olyan földtörvényt kell ebből kihozni, amely tényleg a magyar

embereket, a nemzeti érdekeket szolgálja, és maximálisan el kell majd menni az Európai Unióban addig, hogy ezt igenis megvédjük.

A másik, ami számomra a földtörvénnyel kapcsolatosan fontos, amire már több képviselő utalt itt, a vidék helyzete. Én azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos törvény e tekintetben, és ez egy kicsit jobban kihangsúlyozza. Szerintem az elmúlt húsz évben nemcsak a rendszerváltásnak, hanem utána az európai uniós csatlakozásnak is a vidéki emberek, illetve a magyar vidék volt a legnagyobb vesztese. Hogyha visszatekintünk 20 évvel ezelőltre, akkor azt látjuk, hogy akkor nem csökkent a falu lakossága, hanem legalább annyi volt, vagy akár még bővült is, de a faluban lévő emberek 80 százaléka közvetlenül vagy jelentős mértékben közvetve a mezőgazdaságból élt, hiszen mindenkinek volt háztáji, mindenkinek volt saját gazdálkodása, akár gyógynövény, akár egyéb területeken dolgozott, vagy plusz állattartása, amiből tudta a családját gyarapítani, és az, hogy valaki vidéken élt, az gyakorlatilag egy viszonylag jómódú vagy egy stabil megélhetést adhatott az emberek számára. Eltelt 20 év. Jelen pillanatban mit látunk a vidéken? Azt lehet látni, hogy egy falunak a határát három-négy család vagy három-négy gazdálkodó szervezet műveli. Jelen pillanatban nemhogy stabil lenne a falvak lakossága, hanem minden polgármester arra panaszkodik, hogy fogynak-fogynak a fiatalok, egyszerűen nincs megtartó ereje a falunak, és ma már szerintem 5-10 százalék között van azok aránya, akik egy faluban közvetve vagy közvetlenül, valahogy a mezőgazdasághoz köthetően élnek.

Itt abban egyetértek Gőgös alelnök úrral, hogy ma már addig a szintig jutott el a vidék, hogy aki ott van, lehet, hogy az se akarna már, ha lenne is lehetősége mezőgazdasággal foglalkozni. Egy olyan példát szeretnék elmondani önöknek, hogy egy gazdatársam, aki egy kis faluban él, ahol 670-en laknak és 70 százalékos a munkanélküliség, elment a polgármesterhez és elmondta, hogy szeretne két embert felvenni az állattartó telepére, olyat, aki nem iszik, nem lopja meg a tulajdonost, illetve aki amúgy meg önállóan is tud dolgozni. Rendes bejelentett bére lesz ennek a munkásnak, és szeretne ezzel is segíteni, az amúgy már három főt foglalkoztató gazdaságába még két főt felvenni a faluból.

Mondta a polgármester, hogy nagyon örül ennek a gondolatnak, és kérdezte, hogy mikor találkozik ezzel a gazdatársával. Három nap múlva találkozzanak, és akkor majd tényleg ez a két ember mégis valami referenciával megy majd oda ehhez a gazdatársamhoz. Három nap múlva elmegy a gazda a polgármesterhez és mondja a polgármester, hogy már két napja nem aludt, először örült ennek a megkeresésnek, de eltelt most már két nap, és azt tudja mondani, hogy olyan embert, aki ezeknek a kritériumoknak megfelel, nem tud ajánlani, és inkább hozzon másik településről.

Tehát ezzel csak azt szeretném mondani, hogy önmagában majd a földtörvény nem fogja megoldani rögtön a vidék helyzetét, mert sok egyéb, más törvény, integrációs támogatások, gyakorlatilag annak sincs sok értelme, hogy ha valaki mondjuk úgymond a családi birtokon is csak gabonával foglalkozik, akkor sokkal nem vagyunk előrébb.

Tehát e mellett a földtörvény mellett, azt gondolom, amely egy keretet ad annak, hogy milyen birtokszerkezet lehet, egy csomó egyéb tevékenység is, vagy törvény vagy kormányrendelet vagy egyéb kezdeményezés is kell arra vonatkozóan, hogy egyrészt felrázzuk az embereket, elhiggyék az emberek, mert jelen pillanatban nem hiszik el. Visszatérnék az előbbi gondolatokra. Ha most azt mondjuk, hogy vidék, húsz évvel ezelőtt azt jelentette, hogy háztáji gazdaság, sonka, kolbász, kacska, minden, ami kell, vagy ami megvan az embernek az éléskamrájában, ha ma azt mondjuk, hogy vidék, az a szegénység szinonim formájának felel meg. Mondjuk beszélünk még húsz évvel ezelőtti falusi turizmusról. Ki az a turista, aki elmegy most vidékre, a falvakba, és mondjuk bemenne a helyi kocsmába, ha nyitva van még egyáltalán és mondjuk egy kávé meginná vagy elmenne a mellékhelyiségbe, hogy az hogyan néz ki, az soha többet oda nem menne vissza, tisztelet a kivételnek, azon településeknek, ahol ez megvan.

Azt gondolom, hogy nagyon nagy a baj.

Summa summarum, azt gondolom, hogy ez a törvényjavaslat lehet, hogy nem oldja meg az egészet. Ebben a törvényjavaslatban biztosan vannak jó szándékkal megfogalmazott, de talán mégsem a célt elérő javaslatok, amin majd módosítani kell. De azt gondolom, hogy a felelősségünk abban van, hogy ezt a törvényjavaslatot elengedjük általános vitára, utána pedig tegyük hozzá azokat a plusz gondolatokat, amelyek azokat az anomáliákat, amelyeket elmondtam, illetve amiket képviselőtársaim korábban már megfogalmaztak, legalább megpróbálják feloldani, de önmagában ez sem fogja megoldani a vidék helyzetét. Ehhez, hogy ott foglalkoztatás legyen, hogy ott maradjanak a fiatalok, hogy legyenek meg azok a termelési célok és eszközök, amivel értelmesen ott helyben tudjon majd dolgozni, ehhez még azt gondolom, hogy sok minden más is kell, és ebben sokkal több majd a felelősségünk.

De az, hogy ez a törvényjavaslat általános vitára alkalmas, ezt én mindenféleképpen támogatandónak tartom, és kérem, hogy képviselőtársam is támogassák, és utána felelősen gondoljuk végig ennek a tartalmát, tegyük meg majd azokat a módosító javaslatokat, amelyek tényleg azokat a célokat szolgálják, amelyeket mindannyian el szerettünk volna érni. Köszönöm, hogy meghallgattak és kérem, hogy támogassák ezt a törvényjavaslatot.

ELNÖK: Horváth Istvánnak adom át az ülés vezetését, mert hozzá szeretnék szólni.

(Az ülés vezetését Horváth István, a bizottság alelnöke veszi át.)

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor elnök úrnak megadom a szót.

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Engedjétek meg, hogy egy kissé más dimenzióba próbáljam meg helyezni az egész földtörvénnyel kapcsolatos dilemmát.

Az én olvasatomban két nagy lába, indoklása van a jelenleg benyújtott földtörvény-tervezetnek. Az egyik a lejáró moratórium, itt többen megemlítettétek, a másik pedig a '90 óta eltelt időszak, illetve az a filozófia, amelyre talán Ángyán József is utalt, hogy a kialakult üzemhasználati modellek helyesek-e Magyarországon, és ebben tudunk-e változást, változtatást előírni. A legizgalmasabb kérdés természetesen ezen belül, hogy ki lehet földtulajdonos és ki lehet földhasználó, ez úgy nagyjából eldönti a kérdés lényegét, és valóban, aki elolvasta a felhatalmazási részeket itt a törvényjavaslatban, ott elég komoly felhatalmazást kap még a kormány *(Jakab István: Erről van szó!)*, hogy milyen keretek közé szorítja be, illetve milyen feltételeket támaszt a leendő földhasználók és földtulajdonosok felé.

Szeretném kezdeni a nemzetközi vonatkozásával, a moratórium lejárásával. Itt több évre, majdnem egy évtizedre visszanyúlunk most már, 2004-től, ettől kell számítani a tízéves lejárati idejét, akkor már elkezdett mindenki gondolkodni, hogy na, de mi lesz, ha lejár? Akkor idejönnek az uniós állampolgárok és kivásárolnak minket, mert töredéke a földár, ők pedig nagyon gazdagok és kész.

Akkor elkezdte mindenki megnézni, hogy melyik ország hogyan próbálta ezt a náluk is esetleg jelentkező problémát kivédeni, és akkor itt jött a dán modell meg az osztrák modell meg a német modell. Ezek olyan jó kiindulási alapnak tűntek, de ezek szép csendben megbuktak. Aki figyelte a 2010-11-es európai uniós bírósági döntési folyamatokat.

Én 2008-2009 óta két szakértő kolléga felhívására kezdtem el foglalkozni az úgynevezett francia modellel. Az egyik szakértő kolléga Jaczkó József volt, az NFA-nál dolgozott annak idején, a másik Korom Ágoston, itt ül, Franciaországban végzett a jogi egyetemen, speciális területe a francia földjog és az Európai Unió bíróságának döntési gyakorlata, hogy úgy tűnik, hogy a francia földtörvény rendszerét még egyelőre senki nem

tudta megkritizálni, és még nagyon kemény bírósági elmarasztaló ítélet sem született. Szűkültek tehát a példák, hogy mit lehet alkalmazni.

Aki véletlenül észrevette, 2010-ben az első és egyetlen súlyos döntés, amikor az állam elővásárlási jogot kapott, ez már a francia modell lényege. Az állam mindenkit megelőz Franciaországban az elővásárlási jog tekintetében. Ez csak az első lépése volt. Természetesen ez a benyújtott földtörvénytervezet nagyon sok elvet használ a francia jogelvből. Ott van egy állami, közösségi intézmény, a SAFER, így hívják, ez mozaikszó, ami nálunk talán a Nemzeti Földalapnak megfelelő intézmény, az ő tudtuk nélkül nem lehet jogügylet föld esetében.

Miért merték, miért tudták ezt megcsinálni? Azért, mert a különféle bírósági viták az Unióban, amikor mi még nem is voltunk tagok, már akkor elkezdtek kiéleződni, hogy a letelepedés szabadsága, amely uniós alapjog, a tőke szabad áramlása, amely szintén az alapjogok között van felsorolva, ha ezek az alapelvek érvényesülnek, akkor bárki korlátlanul vásárolhat bárhol termőföldet. A Jobbiknak erre az a válasza, hogy vegyük ki a termőföldet a tőke szabad áramlásának elvéből, ez lehetetlen. Tehát hozzáteszem: ez nem nekünk nem sikerült, hanem senkinek nem sikerülhet, mert ez a római alapszerződés felmondását jelentené. Ez ilyen egyszerű. Persze, ezzel eljutunk ahhoz, most a Jobbik logikáját mondom, hogy miért vagyunk uniós tagok, lépünk ki onnan címmel. Bár a múltkor - szerencsénkre - éppen Varga Géza erősítette meg, hogy a Jobbik nem szándékozik ilyen felvetést tenni, hogy lépünk ki az Unióból. (*Varga Géza: Tárgyalni akarunk!*)

Tehát akkor maradjunk annál az elvénél, hogy más országokban is motoszkált ez a gondolat, hogy a tőke szabad áramlásának elve és a letelepedés szabadsága érvényes lehet-e a termőföld megszerzése esetében is. Hál' istennek ez az ügy eljutott a legfelsőbb bírósági fórumokhoz, a brüsszeli bírósághoz, amely kimondta, hogy ez a két jogelv, ami alapjogi elv, a közérdekekre való hivatkozással bizonyos esetekben és mértékekben korlátozható. Ez iszonyúan lényeges. Ez az elve az egyik alaprésze a franciák nagyon rafinált földtörvényének.

Tehát mégiscsak lehet ezt korlátozni, a tőke szabad áramlása, magyarul a vagyonszerzés és a letelepedés, hogy ki, mennyi ideig lakik ott valahol és szerezhethet földtulajdont, ezek bizonyos esetekben közérdekre való hivatkozással korlátozhatók. Az állami közérdek, például az élelmiszer-ellátás, hoppá, élelmiszert persze csak termőföldön tudunk termelni, nahát akkor itt is vagyunk már helyben, hogy elvileg akkor mégiscsak korlátozható ez a szabadnak tűnő jogelv. Ez az egyik dimenzió.

A másik pedig, hogy a termőföld egy különleges jószág, erről már többször beszéltünk, nem szaporítható, ez közismert. Annyi van, amennyi a bolygónkon van, még lehet, hogy annyi sincs, sőt kevés lesz 30-40 év múlva, a népszaporulat ütemét figyelembe véve, és különleges tulajdonsága van, mert ha az összes termőföldet összeadjuk, az kijelöli az ország területét és az ország határát is, tehát rendkívül érdekes ez a termelési tényezőnk. Nos, erre azt mondta ki az Európai Unió bírósága, hogy a termőföld, mivel ezekkel a nagyon különleges tulajdonságokkal rendelkezik, nem értendő az általános közgazdaságtani jószág fogalmi körébe, éppen ezért annak a megszerzéséhez, amely ország úgy dönt, elfogadja az előzetes hatósági engedélyezési eljárást. Ez iszonyú lényeges, iszonyú lényeges. A franciák természetesen használják.

Még egy nagyon érdekes megállapítást tett egy másik bírósági ügy kimondása végén az Európai Unió bírósága: hogy a tulajdonszerzés-képesség viszont nem uniós alapjog. Nagyon izgalmas: a tulajdonszerzés-képesség nem uniós alapjog - elnézést, hogy ilyen elméleti fejtegetésekkel próbálom megközelíteni azt a munkát, amit letettek ide elének a kormány részéről. Hogyha a tulajdonszerzés-képesség nem alapjog, az azt is jelenti, hogy az nem lehet akkor igaz, hogy bárki követelheti bármely állam területén, hogy én pedig ott földet fogok vásárolni, mert ez nem alapjog.

Na már most hogyha ezeket az eddig ismert és nagy kutatómunkával előbányászott uniós döntéseket és a francia jogelvet ismerjük, akkor véleményem szerint az uniós keretek

között is lehet létre lehet hozni olyan földtörvényt, amely döntő mértékben úgy alakítja ki a jogszabályokat, hogy a tulajdonosok nagy részben magyar állampolgárok lesznek. Természetesen nem lehet kivédeni és kikerülni, a franciák sem tudják, hogy ha Varga Géza képviselőtársam Franciaországban letelepszik, ott él három évet, és utána jelentkezik földvásárlónak. (*Varga Géza: De itt nem kell három évet ott lakni.*) Én most mondtam valamit. Nem fognak tudni vele mit kezdeni. Magyarul: ha a francia feltételrendszert teljesíti bármelyik uniós állampolgár, akkor azzal nem nagyon lehet mit csinálni.

Az a kérdés, hogy milyen az a feltételrendszer. Legyen olyan a feltételrendszer, hogy az országhatáron belül élő állampolgárok viszonylag könnyen tudják teljesíteni, akik kívülről jönnének, azoknak ez okozzon némi nehézséget - de nem lehet őket megkülönböztetni, hogy te külföldi vagy, tehát te nem vásárolhatsz, te meg belföldi vagy, tehát te vásárolhatsz, az elveknek egyformáknak kell lenniük mindenkire nézve. Ez az a művészet, amiben itt most lehet egyébként vitatkozni, hogy megtalálta-e a kormány azt a nagyon keskeny pallót, amin inogva át kell majd menni, vagy fenn kell rajta maradni, vagy nem; ha nem találta meg, akkor tényleg kezdjünk el még további módosító indítványokat betenni! De én úgy érzem, azt az uniós jogelv hármas részt, amit itt megemlítettem, döntő mértékben alapjának tekinti és használja a benyújtott földtörvény, mert látjuk például, hogy előzetes hatósági engedélyezési eljárással lehet majd csak termőföldet szerezni, látjuk azt, hogy meghatározza, hogy kik lehetnek egyáltalán az alanyai a földnek.

Itt rátérek a véleményem szerinti legnagyobb súlyú törvényi változásra '90 óta, ami az egész mezőgazdaságot érinteni fogja. Gögös Zoltán pedzegette ezt, igen, persze ő más oldalról, ő a sértett oldaláról pedzegette. Igen, az a helyzet áll elő, hogy jelenleg 2 millió földtulajdonos van, márpedig ez a törvény leírja, hogy földtulajdonosok inntől kezdve majdan a földművesek lehetnek, ami azt jelenti, hogy most bárki lehet olyan földtulajdonos, aki nem élethivatásszerűen foglalkozik termőfölddel, magyarul nem gazdálkodik rajta, de a tulajdon az övé, de amikor azt el akarja adni, már csak földművesnek adhatja el 2014. május 1-je után. Ezzel gyakorlatilag egy felmenőrendszerben mégiscsak azt irányozza elő ez a földtörvény, hogy, kérem szépen, a helyben lakók - a helyben lakó alatt a 20 kilométeren belüliséget kell érteni, és ezt fogadjuk el! - felé és az életvitelszerűen mezőgazdasággal foglalkozók felé fog áramolni a föld, hacsak ezt a törvényt valaki más meg nem változtatja majd a későbbiekben, és mégiscsak az fog bekövetkezni, hogy hála istennek azoké lesz a föld, akik megművelik - már elnézést, hogy ezt a régi szlogent is behoztam ide, amit még a rosszemlékű időkben találtak ki. Ez egy lassú folyamat lesz. A törvény külön kitér arra, hogy nem kényszeríti természetesen a jelenlegi nem gazdálkodó földtulajdonosokat az eladásra, de pontosítja, hogy milyen földforgalmi szabályok keretében mégiscsak az életvitelszerű gazdálkodók felé, ráadásul a helyben lakó gazdálkodók felé fogja terelni a földforgalmat. Ez véleményem szerint rendkívül nagy változást fog okozni a következő 10-20 évben. Aki ennek a dimenzióját nem látja, az szerintem majd megtapasztalja, ha most nem érzékeli ezt.

Természetesen lehet vitatkozni azon az ominózus 1200 hektáron. Nagyon eklatáns a példa, hogy Ángyán József mérhetetlen nagy birtoknak tekinti ezt, több képviselőtárs pedig azt mondja, hogy ez az éhenhaláshoz sem lesz elég, mert állattenyésztő telephez a takarmány megtermeléséhez sem elég. Tény az, hogy az Unióban 40-50 hektár között van az átlagos birtokméret, és való igaz, hogy az 1200 hektár a felső határt jelenti, egyszerűen ez az igazság, ezek tényadatok, és az is igaz, hogy Magyarországon természetesen veszünk ennél jóval nagyobb birtokméreteket is, hogy ilyenek is vannak. Ezen el lehet meditálni, hogy ezeket a jóval nagyobb birtokméreteket vajon törvényi hatállyal olyan gyorsan le lehet-e építeni, ami az 1200 hektáros vagy az alatti földterületek tulajdonszerzését vagy bérletét jelentené, és ez milyen gazdasági, nemzetgazdasági, állattenyésztési, mindenféle kárt okoz, vagy pedig itt az előterjesztő láthatólag egy felmenőrendszerben egy ideálisan maximális 1200 hektáros birtokstruktúrát mond ki, amit, mint említettem, egyes földhasználók rendkívül kicsinek és az

állattenyésztést veszélyeztető kicsinységűnek tartanak, mások meg azt mondják, hogy hihetetlen, 1200 hektár az holding, az birtok, az földesúr, s a többi, s a többi, s a több. Gondolom, a kormánynak is elég nehéz volt ezt a számot valahol megtalálni, de már érezhető volt - ezen persze ne nyissunk vitát -, ez az 1200 hektáros szám egyszer már előkerült a földbérleti rendszer kialakításánál.

Nos, én azt gondolom, hogy a benyújtott törvénytervezetnek az a dimenziója, amit próbáltam érzékeltetni: az Európai Unió törvényeire, illetve a lejáró moratóriumra való felkészülés, az a jelentős földforgalmi terelés, ami itt egyértelműen kitapintható, annak ez megfelel. Valóban elgondolkodtató, amit, ha jól figyeltem, Szabó Rebeka és Ángyán József is megemlített, hogy ez a 32. § azt mondja, hogy a saját tulajdonú tulajdonosoktól bérelt földterület nem számít bele az 1200 hektár egyben művelt területbe. Elgondolkodtató, hogy ez miért van, de majd megkérdezzük az előterjesztőt, hogy ez miért logikus szándék, ha az 1200 hektár egyébként mindenhol visszaköszön, hogy ennél nagyobb birtoktestek ne legyenek. Természetesen a törvény kitér arra, hogy öröklésnél, hagyatéknál és minden egyébnél azok is hozzájuthatnak a földhöz, elnézést, megörökölhettek, akik egyébként nem földművesek, tehát életszerű helyzetekre is kitér - hogy a vita egyik részét itt eleve kioltuk.

Hozzáteszem, hogy úgy érezzük itt néhányan - és itt megint megemlített szakértőnkre, Korom Ágostonra is hivatkozom -, hogy Európában nincs hasonló nagyságrendű ilyen jó minőségű termőföld, amely előtt megnyílik a földvásárlás lehetősége, mint amilyen Magyarországnak van. Ezért a mi véleményünk az, hogy bármennyire is próbáljuk a francia földjogból és a bírósági ítéletekből kisilabizálni, hogy milyen jogszabályi elveket kellene nekünk megvalósítani, tartunk tőle, hogy ennek ellenére komoly peres ügyek, külföldiek által indított bírósági eljárások lesznek Magyarországon. Ezt megpróbáltuk egy picit... nem azt mondom, hogy megelőzni, de megpróbáltunk elébe menni. Idén július 4-én a kezdeményezésünkre a Magyar Közigazgatási Bírák Egyesülete vezetésével tartottak a bíróságok a Kúria épületében egy konzultációs szakmapolitikai beszélgetést, amely arról szólt, hogy előadókon keresztül megpróbáltuk megismertetni a bírókkal, a majdani közigazgatásban szereplő bírókkal, akik elé ezek az ügyek kerülhetnek, hogy mi is lehet majd a vita tárgya az uniós gazdák, az uniós jogelv, valamint a magyar földtörvény és a magyar gazdák álláspontja között. A tanácskozás, merem mondani, igen sikeres volt, bizottságunk finanszírozásában és szerkesztésében hamarosan nyomtatott változatban is megjelentetjük az ottani előadásokat. Abban maradtunk Darák Péter elnök úrral, hogy egy év múlva térjünk vissza újra, és tartsuk meg újra ezt a bírósági szempontból fontos vitát. Főleg azért, mert addigra már valószínűleg el lesz fogadva ez a törvény. Tehát láthatóak lesznek az elvek és az alapok, és nézzük meg, hogy ekkor az esetleges viták milyen helyzetbe hozhatják a bíróságot, és nekik vajon, milyen helyzetnek kell megfelelni, közismert, az uniós jogelvek tekintetében is.

Tehát készüljünk fel erre is. Tehát tartok tőle, hogy ez a földtörvény sokkal nagyobb hatású lesz, utalok itt az esetleges bírósági esetekre, mint az a kérdés, hogy az 1200 hektár és annak a pontos megfogalmazása ad-e kibúvót vagy nem ad kibúvót. Elnézést, én az ellenzék részéről is - hogy is mondjam - nagyon gyenge érveket érzékelttem, amikor a vita azon részét említették, hogy ez általános vitára sem alkalmas. Azért próbáltam meg más dimenzióban megvilágítani, hogy mennyire más nagyságrendű dimenzióról van most itt szó ezzel a földtörvénnyel.

Valóban ezt el is lehet rontani, ahogy Szabó Rebeka említette, elszalasztott lehetőség, én ezt nem látom benne, mert amit ma tudunk az Európai Unió gyakorlatáról, a nemzetközi földtörvényi gyakorlatokról és a magyarországi szokásokról, a kormány szándékáról, az úgy nagyjából benne van. Biztos, hogy jó lenne, jobb lett volna, ha akár a családi gazdálkodókról szóló törvény és egy-két másik lába című törvény itt van velünk, de mivel ez 2014 májusában

lép életbe, akkortól lesz hatályos, azt hiszem, hogy bőséges időnk lesz arra, hogy a segéd törvények megjelenésével együttesen, koherensen lássuk ezeket a törvényeket.

Tehát általános vitára mindenféleképpen javasolni fogjuk, azokkal az apró finomításokkal, mint a foglalkoztatás kérdése itt megemlítsre került, nemcsak azért, hogy azok a számok ott megfelelőek-e, hanem ha jól láttam, a 80-100 közötti foglalkoztatotti létszám egyszerűen nincs is felsorolva a felmenő rendszerben, tehát technikailag is így biztos, hogy nem helyes a benyújtott változat. Tehát ilyenek technikai szinten biztos, hogy lesznek, szoktak is, bármilyen jól előkészített egy törvény, mindig adunk be hozzá módosító indítványt. Én ezt meg sem említem, ezt én technikai jellegűnek gondolom, én a struktúrájára mondtam, hogy nagyon jelentős és hosszú távon kiható lesz a magyar mezőgazdaságra. Tartok tőle, meg merem kockáztatni, hogy jó irányba kiható lesz. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, elnök úr. Visszaadom elnök úrnak az ülés vezetését, nekem viszont át kell mennem a parlamentbe.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Szeretném jelezni, hogy fél 7-kor többünknek a COPA-COGECA nemzetközi konferencia további programján kell részt venni, ennek figyelembevételével kérem a hozzászólásokat, és persze még Budai államtitkár úrnak is megadom a szót, hogy reflektáljon az elhangzottakra. Györffy Balázs!

GYÖRFFY BALÁZS (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Mivel nekem is jelenésem van, így nagyon rövidre fogom fogni. Igazából elnézést, Gögös képviselőtársam megnyilvánulása késztetett arra, hogy mégis szóljak.

Képviselő úr, az a szellemiség, ami a szavakból kijött, az a nagyüzem mítoszával egyenlő, és az '50-es, '60-as évek tsz-esítésének az alap gondolatát jelentette, ami alapvetően lenézi az önálló parasztokat. Ez a magyar dolgozók pártjának volt a stílusa.

Képviselő úr! Az a különbség kettőnk között, elnézést, hogy ilyen őszinte leszek, az, hogy az én nagyapám 35 éves volt, amikor elvették a földjeit. Én ebbe szocializálódtam, Zoli, a te édesapád pedig tsz-elnök volt. Nyilván ez egy teljesen más kiindulási alap. *(Gögös Zoltán: Előtte meg erdei munkás, és semmink nem volt.)* Rendben van, de az a különbség, hogy az én nagyapám egy biztos egzisztenciából került egy szerencsétlen helyzetbe, míg a te családod egy fordított életpályát járt be.

Tehát nyilvánvaló, hogy ez a vonal teljesen mást jelent neked meg nekem *(Gögös Zoltán: Meg is van a tsz.)*, és azt gondolom, hogy a többség nem a tsz-elnökökből állt.

Ugyanakkor azt kell mondanom, hogy pillanatnyilag annak se látom realitását, amit professzor úr mond, hogy 30 hektárból meg lehet élni. Meg lehet élni, ha van olyan intenzív ágazat, amihez van infrastruktúra, amihez van szaktudás. Szerintem a magyar vidék pillanatnyilag ezt nem képes biztosítani, nem képes sem tőkében, és sajnos, azt kell mondanom, hogy szakmai spirituszban sem biztos, hogy pillanatnyilag képes arra, hogy minden faluban 30 hektáros táblákon képesek legyünk ezt teljesíteni.

A másik probléma, hogy én nem látom biztosítottnak a 30 hektárok intenzíven megtermelt termékeknek a keresletét. Tehát ha mindenki kertészettel foglalkozik, akkor ott lesz túltermelés, és noha még mindig szerencsésebb változat, mint a tsz-esítés, de pillanatnyilag én ennek nem látom realitását, őszinte leszek. Tehát nem az ideológiával van bajom, hanem nem látom a realitást.

Itt szóba került a cseléd fogalma. Ez egyszer tőlem hangzott el egyébként. Én itt ezt nem egzisztenciális kérdésnek mondtam, hanem olyan szempontból közelítettem, hogy lehet, hogy havi százezer forintból élő önálló gazdaember a 200 ezer forintot kereső

munkavállalóval szemben egzisztenciálisan hátrányosabb helyzetben van, de akkor se cseléd a másikhoz képest, mert a saját egzisztenciájában van, és egy önálló entitás, a másik pedig egy kiszolgáltatott helyzetben lévő munkavállaló. Én ezt ebben a kontextusban mondtam egyszer.

Még egy nagyon fontos dolog: a földforgalom bekorlátozása. Az, hogy csak földműves lehet vásárló és itt ne felejtjük el, elnök úr is utalt rá, itt térbeli korlátozás van. Itt azért azt gondolom, hogy elég komoly megkötést tettünk, és nemcsak a külföldi, hanem a hazai spekulánsoktól is szépen elkezd majd vándorolni a földterület azokhoz, akik valóban életvitelszerűen ebből élnek.

Még egy fontos dolog: nincs utánpótlás az agráriumban, és itt nem is feltétlenül agrármérnökökről kell beszélni, hanem most már szinte nincs egy normális gépszerelő. *(Gógös Zoltán: Így van!)* De miért? Azért, mert semmi perspektívát nem lát ebben az egészben. Azt pedig ne felejtjük el, hogy becsapjuk, becsaptuk korábban, és itt nagyon fontos változások vannak e tekintetben, becsaptuk a fiatalokat azzal, hogy el kell menni, aztán majd mindenkiből menedzser lesz. Nem lesz mindenkiből menedzser! Az, hogy elvégzett egy olyan főiskolát, aminek a munkaerőpiacon az értéke egyenlő a nullával, az egy önámítás volt. Ezzel az erővel elmehegetett volna egy jó szakmát kitanulni, adott esetben mezőgazdasági gépszerelőnek vagy állattenyésztőnek, de nem tette, mert nem lát benne perspektívát.

És itt van nagy előnye ennek a földtörvénynek, hogy egy hosszú távú organikus fejlődés eredményeképpen hozhat létre életképes közepes családi gazdaságokat, és lehet látni benne fantáziát. A fiatalok fel fognak kelni 5 órákor, Zoli, ha azt látják, hogy van értelme, és abból a családját majd el fogja tudni tartani, és fog majd állatot tartani, ha úgy érzi, hogy biztonsággal megteheti ezt, és majd olyan támogatási rendszer lesz, ami ugyanannyit juttat a kicsiknek is, mint a nagyoknak.

Tehát itt az organikus fejlődés egy nagyon fontos része ennek a törvénynek. Még egy dolog, ami az elfogadás mellett szól, és amellet, hogy általános vitára bocsássuk és érdemben vitatkozzunk róla, az pedig az, hogy az elfogadás után lesz még másfél évünk a hatálybalépésig. Nagyon sok dolog derülhet még ki addig, és nagyon sok lehetőségünk lesz, akár még 2014 márciusában is a módosításra és a finomhangolásra, hogy ez a törvény azt a célt érje el, ami egyébként kinyilvánításra került a magyar kormány részéről, hogy eltoljuk egy egészséges, a vidék lakosságát megőrző agrárstruktúra felé a magyar agrárágazatot, és a lakosság megtartó erejéhez képest a gazdasági teljesítményünk se csökkenjen. Nyilvánvaló, hogy ezt egyik napról a másikra nem lehet elérni, tehát bizonyos ágazatokban a nagyüzemek viszik a termelés meghatározó volumenét, ezért nagyon fontos az, hogy lépésről-lépésre ezt a szerepet át tudják venni a családi gazdaságok.

Végezetül még egyszer: emiatt nagyon fontos, hogy most elfogadjuk, és ezért én is általános vitára javaslom. Köszönöm.

ELNÖK: Első körben, aki egyszer jelentkezett, mindenkinek szót adtam, második körben nem adok szót. Budai államtitkár úrnak adok szót, és ha utána lesz még kérdés, akkor adok lehetőséget még nagyon rövid megjegyzésre, ha valaki igényli. Államtitkár úr, tiéd a szó!

Válaszok, reflexiók

Dr. Budai Gyula (Vidékfejlesztési Minisztérium)

DR. BUDAI GYULA (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Elnök úrral ellentétben, illetve a bizottság tagjaival ellentétben, én abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy néhány képviselőtársamnak a véleményét sokadszor hallom, és ezért engedjék meg, hogy ne reagáljak olyan mélységig. Látom, hogy Gógös képviselőtársam rázza

fejét (*Gőgös Zoltán: Nem, igazad van!*), tehát sokadszorra vitatjuk meg ezt a dolgot, akár Varga Gézával vagy Szabó Rebeka képviselő asszonnyal. Én igazán nem akarok olyan nagy ívű gondolatokat megfogalmazni, mint amiket ők megfogalmaztak, néhány dologra szeretném felhívni a figyelmüket. Azt gondolom, hogy az itt ülő ellenzéki pártok a szavazóik, illetve a társadalom egy részének a véleményét testesítik meg és mondják el a bizottságban, tehát én ezt akként fogom fel.

Engedjék meg, hogy mondjak néhány jogtechnikai dolgot, amely már elhangzott itt, de igazán olyan mélységig ezt senki nem értékelte. Az egyik legfontosabb dolog a jogszabálynak vagy a törvénynek a hatálybalépése. Az elnök úr, illetve Györffy Balázs részéről elhangzott, hogy ez 2014. május 1-je. Azt szeretném mondani, illetve azt szeretném javasolni, hogy ezt mindenki gondolja át, ugyanis a jogszabálynak nincs visszaható, tehát visszamenőleges hatálya, vagyis a hatálybalépést követően bekövetkezett változásokat rögzíti ez a törvény. Ezt Gőgös képviselőtársam is elmondta, mert itt vitatott volt, hogy mi lesz azokkal a nagygazdaságokkal vagy azokkal a nagyüzemekkel. Kérem szépen, semmi nem lesz, mert a jogszabály a hatálybalépést követő jogi helyzetet rögzíti, és azt határozza meg. (*Z. Kárpát Dániel: Épp ez a probléma!*)

A képviselő asszonynak hadd mondjak valamit, illetve azoknak is, akik itt kétségeket fogalmaztak meg azt illetően, hogy mi a törvény célja. Én azt gondolom, hogy a törvény egyértelműen meghatározza a célt, ami a kormányának is a programja. Itt két nagyon lényeges dolog van: az agrártársadalom, a vidéki családi közösségek termelési közösségként történő megszerveződése és a helyi vállalkozások gyarapodása révén a további erősödése, illetve hogy a mezőgazdaságban a közepes méretű agrárüzemek elterjedjenek. Én azt gondolom, ez konkrétan meghatározza, hogy ez a jogszabály a családi gazdaságokra vonatkozóan preferál döntéseket.

Nagyon-nagyon lényeges egyébként Gőgös képviselőtársam egyetlenegy mondata, hogy ez a jogszabály nem akadályozza meg, hogy a spekulánsok földet tudjanak vásárolni. Képviselő úr, mi ezt a vitát már lefolytattuk egyébként, nem akarom önnek újra elmondani, ráadásul én ma önt is és Szabó Rebekát is meghívtam abba a tárcaközi bizottságba, amely a zsebszerződéseket fogja felülvizsgálni, és szeretném önnek elmondani, hogy önöknek volt 8 évük, hogy ezeket a spekulatív célú jogügyleteket felszámolják, és nem számolták fel. (*Közbeszólások. - Derültség.*) És azt is elmondtam, hogy az önök első intézkedése az volt 2002-ben, hogy azt a zsebszerződéseket vizsgáló bizottságot, amely még az Orbán-kormány idején létrejött, azonnal megszüntették. (*Gőgös Zoltán közbeszól.*) Én tehát azt gondolom, képviselő úr... Elnézést kérek, nem hallom, amit mondott. (*Gőgös Zoltán: Majd utána!*)

ELNÖK: De nem is kell.

DR. BUDAI GYULA (Vidékfejlesztési Minisztérium): Önnek tehát majd meglesz a lehetősége, hogy kifejtse ezzel kapcsolatban azt a remek nagy ívű véleményét, amely erre fog vonatkozni.

Tisztelt Elnök Úr! Azokra a feltett kérdésekre, amelyek ön által is megfogalmazódtak, illetve amelyek többi képviselőtársam által is megfogalmazódtak, Simon Attila helyettes államtitkár úr adja meg a választ. Én azt gondolom, hogy valóban az elnök úr véleményét osztom, hogy ugyanis ez egy eléggé körbeásta jogszabály abban a vonatkozásban, hogy hogyan lehet finomra hangolva olyan jogszabályt alkotni, amelybe az Európai Unió nem nagyon tud belekötni. Persze az a nagyon fontos motívum vagy az a nagyon fontos érv, amit mi itt elmondtunk, illetve amit én elmondtam a jogi személyek tulajdonszerzésével kapcsolatban, amit Gőgös képviselő úr kifogásolt, hogy ez nem igazán eurokonform (*Gőgös Zoltán: Én ilyet nem mondtam!*), én azt gondolom (*Gőgös Zoltán: Én nem mondtam ilyet!*), hogy a termőföld a nemzeti vagyon, a nemzet vagyona (*Gőgös Zoltán: Én olyat nem*

mondtam!), és én azt gondolom, hogy a termőföld nemzeti hatáskörben tartása a nemzet érdeke. Én azt gondolom, a pártoknak ebben a körben kell gondolkodniuk, és ebben a körben kell megtenni a módosító javaslataikat ezzel a törvényjavaslattal kapcsolatban.

És akkor arra a néhány olyan kérdésre, amelyre reagálnunk kell, Simon Attila fog reagálni. Köszönöm szépen, elnök úr.

Simon Attila István (Vidékfejlesztési Minisztérium)

SIMON ATTILA ISTVÁN (Vidékfejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Valóban, 2 órákor elkezdük ezt a beszélgetést informális módon, és azokra a válaszokra én sem térek most ki, amelyeket ott már elmondtunk, illetve az idő rövidségére való tekintettel én most nem reagálnék azokra a felvetésekre sem, amelyeket egyébként a bizottság tagjai lényegében egymásnak megválasztak, nem kívánnám ezt megerősíteni, azért sem, mert - ahogy az elnök úr is említette - egy elég hosszú folyamatnak az elején vagyunk, tehát lesz még szerintem alkalmunk arra itt a bizottságban is, meg egyéb fórumokon is, hogy megvitassuk a törvényjavaslatot, illetve az ahhoz esetlegesen benyújtandó módosító javaslatokat.

Amit mindenképpen szeretnék hangsúlyozni, az azzal kapcsolatos, amit a szerzési jogosultsági rangsornál Varga Géza képviselő úr többször elmondott, hogy második helyre tud kerülni az, aki - ahogy ő mondta - vásárol magának egy ilyen „aranykalászos gazda” címet. Azért én szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a törvényjavaslat szerint a földművesi rangnak az elérése vagy annak a megszerzése szükséges, de nem elégséges feltétel, tehát az, hogy én földműves vagyok, egy alapszituáció ahhoz, hogy egyáltalán indulhassak a versenyben, de felhívom a képviselő úr figyelmét mind az elővásárlási jognál, mind az elő-haszonbérleti jognál a szerzési jogosultsági rangsorra. Tehát nem olyan könnyű önmagában ezzel a feltétellel labdába rúgni, mondhatnám azt is, hogy ezzel maximum az utolsó helyre lehet kerülni a rangsorban. *(Varga Géza: Be kell jelentkezni helyre, településre!)* Képviselő úr, javaslom, hogy... *(Varga Géza: Máris helyben lakó földműves! - Közbeszólás: Olvassa el!)* Jó.

Jakab elnök úr is, illetve Farkas Sándor képviselő úr is megemlítette a lízinget, némiképp vitába is keveredtek egymással. Ez ügyben én hadd álljak úgymond Farkas képviselő úr mellé! Ez a sajátos földhasználatok között van felsorolva, a már szokott, megszokott és a jelenlegi földtörvényben is nevesített három mögött egy negyedikként. Valóban, ahogy a képviselő úr utalt rá, ez egy negyedik, egy pluszlehetőség, a kormány úgy gondolja, hogy ezzel érdemes megtámogatni az ágazatot. Természetesen abban az esetben, ha az Országgyűlés másként dönt, azt a kormány tudomásul fogja venni.

Szabó Rebeka képviselő asszonynak: én nagy érdeklődéssel várnám ennek a - direkt felírtam - ökoszociális földreformnak a módosítási javaslatba foglalt változatát, azt különösen, hogy ennek az alkotmányos alapjait hogy fogja megteremteni a képviselő asszony, illetve az LMP, különös tekintettel arra, hogy tudjuk, az LMP egy nagyon komoly jogvédő párt. Amit én kihallottam az ön által elmondottakból, az... Azt gondolom, hogy ha a kormány állt volna elő egy ilyen javaslattal, lehet, hogy az LMP lett volna az első, aki felkiált, hogy a jogállamiságot sárba tiporjuk. De tényleg érdeklődéssel várom.

Lényegében egyetlenegy, az utolsó dolog van még: előkerült itt az 1200 hektáros birtokmaximum. Erre nyilván egyrészt azt tudom mondani, hogy ez a kormányzati álláspont, ezen lehet adott esetben a parlamentnek változtatnia. Egy dologra azonban pro és kontra szeretném felhívni a tisztelt képviselő hölgyek és urak figyelmét, és most idézni fogok - elnézést kérek érte, nem lesz hosszú - a hatályos '94. évi LV. törvényből, annak a 22. § (2) bekezdését: „Gazdasági társaság és szövetkezet legfeljebb 2500 hektár nagyságú vagy 50 ezer aranykorona értékű termőföldet haszonbérlelhet. E korlátozás szempontjából figyelmen kívül

kell hagyni azt a termőföldet, amelyet a szövetkezet a tagjától, illetve a gazdasági társaság a tagjától vagy névre szóló részvénye tulajdonosától, illetve a földalapkezelő szervtől haszonbérel.”. (Szabó Rebeka: *És ezt változatlanul hagyják, ez a lényeg!* - Gőgös Zoltán: *Meg lett felelve!* - *Közbeszólások.*) Innen indulunk, ez a jelenleg hatályos jogszabály. Én azt javaslom, hogy amikor az 1200 hektárra, illetve annak a környezetére vonatkozóan megfogalmazzák az észrevételeket, akkor azért ezt is tegyék bele a mérlegnek a másik serpenyőjébe. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mint ahogy említettem, most adok lehetőséget a második körben a rövid megjegyzésekre. Gőgös Zoltán alelnök úr!

További észrevételek, kérdések, válaszok

GÖGÖS ZOLTÁN (MSZP): Részben személyes érintettség vagy megszólíttatás okán. (*Közbeszólások.*) Balázsnak csak annyit mondanék, hogy igaz, hogy téesz-elnök volt az apám, rám hagyott 20 hektár földet összesen 30 év téesz-elnökség után, a közösségre meg egy olyan vállalkozást, amit hál’ istennek nem vertek szét a ’90-es évek elején, és ma 200 embernek ad munkát, saját vágóhíddal, ezres szarvasmarhateleppel és egy hizlaldával. Én erre büszke vagyok, Balázs. De nekünk mindig volt három tehenünk meg öt anyadisznónk, tehát nem dolgoztam kevesebbet, mint te, és ez nem azon múlik, tudod, meg a mai fiataloknál sem azon múlik, hogy hova születtek. Arról meg, hogy neki nem volt semmije, amit elvegyenek, nem tehetett.

Budai államtitkár úrnak annyit mondanék arra, hogy nem csináltunk semmit zsebszerződés ügyben, hogy mindenesetre tévéért már nem lehet osztatlan közöst cserélni, és ez nem ennek a kormánynak az érdeme... (*Dr. Budai Gyula: Ezt nem ti találtátok ki, hanem mi, bocsánat!* - *Közbeszólások.*) Egy pillanat! És én nem is írtam alá ilyen jogügyletet. De ennek ellenére nyilván nem tehettem meg, mert nem volt ilyen jogosultságom. De hozzáteszem, hogy nagyon sok kiskaput becsuktunk. Igaz, hogy volt olyan, amit a ti javaslatotokra, mert ez úgy működött, hogy kaptuk a jelzéseket, hogy éppen mit találnak ki legújabbban, aztán megpróbáltuk becsukni. De nyilván szívesen részt fogunk venni ebben a bizottságban meg fontosnak is tartjuk, csak azért egyet látni kell, hogy állítólag a legfertőzöttebb nyugat-dunántúli területeken jelenleg 30 ezer forint aranykoronánként a föld. Ahol nincs ilyen fertőzés, Hajdú-Bihar megyében, ott pedig 70 ezer.

Biztos, hogy ez nagyon fontos, amit vizsgálunk, meg ekkora apparátusokat ráállítunk, de ez nem egy akkora gazdasági probléma szerintem. Óriási különbség van a két országrész között földminőségben is, hozzáteszem, mert azért ez a 30 ezer forint... de nem, az már jó minőségű földnél is ennyi. Tehát erre csak azt tudom mondani, hogy kíváncsian várom, hogy ez a tárcaközi bizottság majd hány embernek a szerződését tudja felmutatni. Én két terepjáróval találkoztam még 2006-ban is a minisztériumban, amit erre vettek annak idején Torgyán miniszter úrék, amiben volt összesen 7-800 kilométer, utána ott ette meg a rozsdá a minisztérium udvarán, mert ezzel kellett volna a határban felderíteni a zsebszerződést, aminek persze az a tulajdonsága, hogy két személy között születik, és marhára senkinek nincs fogalma róla, hogy abban mi van.

Tehát csak ennyi megjegyzésem lett volna.

ELNÖK: Ángyán József!

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Csak nagyon röviden, hogy ne maradjanak olyan megjegyzések a levegőben, amit például Gőgös államtitkár úr mondott. A foglalkoztatáshoz egészen konkrétan: ha azt az ostoba szerkezetet vesszük, amit a nagyüzemek többsége csinál,

persze ha azt kicsiben folytatod, ott tönkremész, ez teljesen így van. Viszont hogy milyen konkrét számok vannak: ha bioetanolt gyártasz, tömegtermelő monokultúras kukoricatermesztést, Dunaföldvár konkrét adatai, százezer hektáron a környéken semmi nem lesz, csak monokultúras kukorica ebben a bizonyos nagyüzemi struktúrában. *(Gőgös Zoltán: De az tilos! Ilyen nincs!)* De lehet, attól függ, hogy agrárkörnyezeti programban vagy vagy sem. *(Gőgös Zoltán: Az tilos!)* Ott 174 hektár foglalkoztat egy embert, beleértve a bioetanol-előállítását is. Tehát mindent. 174 hektár kell ahhoz, hogy egy embert eltartson a terület.

Sándor, te tudod, hogy a kertészetben üzemgazdasági számításokban is egy embert szoktunk egy hektárra számítani. Tehát ez a két vége. Ezek között nagyon sok átmenet van, és nem biztos, hogy ezt a szélső tömegtermelő nagyüzemi mezőgazdaságot kellene forszírozni.

A másik, amit szoktatok mondani, Gőgös államtitkár úr is mondta, hogy befizetőkről van itt szó. De a kasszából kivevőkről is van ám szó! Azt mondta, hogy 94 milliárd az, amit befizet. Nem mindenki először is, aki befizet. *(Gőgös Zoltán: De az csak adó, abban járuléknincsen!)*, mert itt van nálam egy cégcsoport például, amelyet a CSIM Pte. Ltd. Szingapúrban bejegyzett - agrár-cégcsoport - offshore cég fog össze. Tehát az urak nem mindegyike igyekszik ám annyira befizetni, ugyanakkor ugyanez a cégcsoport, aki egyébként a területalapú támogatások alapján 16 570 hektár után vett fel 2011-ben támogatást, ugyanez a cégcsoport összes elnyert támogatása 3 milliárd 969 millió forint az agrárkasszából. *(Farkas Sándor: Akkor nevesítsük ezeket!)* Beleértve a területalapú támogatását is, és beleértve, fent van az interneten, nézzétek meg ezeket az érdekeltségeket.

Sőt ráadásul ez a cég nemcsak hogy nem akar nagyon befizetni a közös kasszába, mert Szingapúron keresztül fogja össze az egész céghálót, kivesz 4 milliárdot a közös kasszából, amiből 1 milliárd területalapú a 17 ezer hektár után, és ez a cég ráadásul nem is nagyon akar itthon vásárolni sem az élelmiszeripari érdekeltségeihez alapanyagot. Mitől lenne sertés, ha nem vásárolnak? Mert ha 10 euró centtel többet kap ez a híres tőkebefektető, a nemzeti tőke, akkor az elmegy Németországba, aztán fütyül arra, hogy a szalámiba mi is kerül aztán be. Tehát ez egy kicsit differenciáltabb, államtitkár úr, mint ahogy itt elmondta nekünk, hogy milyen nagyszerű ez az egész struktúra. Ráadásul közmunkaprogramra 130 milliárd forintot még elköltünk ugyanebből a közös kasszából, ahová az urak nem nagyon akarnak befizetni, kivenni viszont annál inkább szeretnének ebből.

Szóval én csak óvatosságra szeretném inteni államtitkár urat, nemcsak az a bajom, hogy egy tsz-alapú struktúráról beszél Gőgös államtitkár úr, hanem arról van szó, hogy a gazdasági racionalitás és a társadalmi hatékonysága a földhasználatnak hihetetlenül rossz. A negyedét foglalkoztatja az ilyenfajta gazdálkodás annak, mintha családi gazdálkodást csinálunk *(Gőgös Zoltán: Ez nem igaz!)*, ezért van Európában... ostoba a francia, államtitkár úr? Ostoba a francia, hogy 250 hektárban maximálja a legfelső határt a gabonatermesztésben, és csak ennél kisebb határokat határoz meg? Ha a SAFER jó nekik, akkor a regionálisan ágazatonként meghatározott sokkal kisebb felső korlátok nekünk nem felelnek meg? Olyan rossz az a francia mezőgazdaság? Annyira versenyképtelen ezekkel a méretekkel? *(Gőgös Zoltán: De ott sincs nagyobb foglalkoztatási arány, mint nálunk!)*

Versenyképtelen a francia mezőgazdaság a magyarhoz képest, tessék mondani? A '80-as évekre az a híres nagyüzemi mezőgazdaság, amiről az államtitkár úr beszél, minden tsz-t csődbe vitt, vagy a tsz-eknek a többségét. *(Gőgös Zoltán: Ez nem így van!)*, tehát ez a struktúra azért lényeges...

ELNÖK: Kérem, hogy térjünk vissza a napirendi pont témájához.

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Azért lényeges ez a kérdés, mert a földtörvény és a föld- és birtokpolitika meghatározza azt, hogy milyen irányba megyünk. Ez az alap, ez pedig

ezeket a kérdéseket óhatatlanul felveti, de majd az általános vitában nyilván erről érdemes lesz tovább beszélni.

ELNÖK: Varga Géza!

VARGA GÉZA (Jobbik): Köszönöm. Nekem is csak két rövid második körös megjegyzésem volna Simon Attila helyettes államtitkár úrhoz. Próbáltam azóta az idézeteket megtalálni, tehát egyfelől van a földműves fogalma, a b) pontban azt mondja, hogy a belföldi természetes személy, illetve tagállami állampolgár, aki mezőgazdasági vállalkozó, ezüstkalászos gazda, stb. képzéssel rendelkezik, vagy ennek hiányában a mezőgazdasági igazgatási szerv által igazoltan legalább három éve folytatja mezőgazdasági termelő, illetve mező- és erdőgazdasági termelő és azokat kiegészítő tevékenységét.

Tehát akkor ő már földműves, ha ez az igazolványa megvan. Ez az egyik, amiben én összeraktam ezt, és nem állítom, hogy az összes koherencia-összefüggéseit látom a törvénynek, ez természetesen így a vita kezdetén talán nem feltétlenül elvárható.

Utána ez az elővásárlási sorrendben pedig a 13. pont a 23. §, tehát az első helyen áll. Ha az állam nevében az NFA nem élt az elővásárlási jogával, akkor rögtön az a) helyen van a föld helyben lakó volt haszonbérelője. A külföldiek ebben a pillanatban is haszonbérrelhetnek földet, tehát ő haszonbérelő.

ELNÖK: De nem helyben lakó.

VARGA GÉZA (Jobbik): Ezután megismeri ezt a törvényt, és tudja azt, hogy 2014. május 1-jétől csak be kell jelentkeznie helyben lakónak és földművessé kell avanszálnia. Abban a pillanatban eszerint első helyre kerül a rangsorban. Míg ha három éve már ott lakik és tevékenységet folytat, és ezt igazolja, akkor pedig még inkább.

Sándor, kérlek szépen, hogy ezt olvasd el, a 23. § első hely, tehát helyben lakó volt haszonbérelője. Ha egyszer bejelentkezik helyben 2014. május 1-je előtt, akkor mitől nem lesz helyben lakó az a külföldi, aki a földművesség címszót vagy avanszáltságát pedig az előbb elmondottak miatt minden további nélkül meg tudja kapni. *(Gőgös Zoltán: Erre nem kell felhívni a figyelmét! - Derűlttség.)*

Itt most ne bántsuk egymást, hanem ha ebben van érték, tehát ha itt valami...

ELNÖK: Képviselőtársam, csak azért nem lesz, mert a helyben lakó fogalma, akinek a lakóhelye legalább három éve azon a településen van, amelynek közigazgatási területén... stb. Három év.

VARGA GÉZA (Jobbik): Ezért csak be kell jelentkeznie. Azért kerül második helyre, azért nem az első helyre.

ELNÖK: De három év múlva az lesz, ha akkor még ott lakik.

VARGA GÉZA (Jobbik): De azért kerül a második helyre, mert még nincs három éves helyben lakása. De tessék figyelmesen elolvasni, majd ezután megtesszük. De ez teljes mértékben összefügg azzal, amit arról mondtál, hogy a földforgalmat ez a törvény a földműves irányába nyomja el. Ez igaz, csak hogy egy külföldi túlságosan könnyen avanszállhat földművessé, és ez akkor már egyáltalán nem olyan óriási előny, hogy ha ez a földtörvény a földforgalmat a földműves irányába tereli. Ugyanakkor ez valóban szűkíti a potenciális vevők létszámát, ami egyúttal árlevegő tényező is, és akkor azt jelenti, hogy míg a külföldinek eddig legalább rá kellett ígérnie, ha egy olyan területen akart földet venni,

amelyiken mondjuk voltak fizetőképes más szereplők is, most akkor ez ugyanúgy az ő malmára is hajtja a vizet.

Tehát miközben ez előny, elfogadom, hogy van ennek előny része is, ugyanakkor ha egy külföldi földművessé avanszál, akkor én már nem tartanám olyan egyértelmű előnynek, hanem akkor éppen hogy ez az előny a hátrányára fordul vissza.

Köszönöm szépen. Nyilván az általános vitára ezeket mi is jobban tanulmányozzuk, és majd még megvitatjuk.

ELNÖK: Györffy Balázs!

GYÖRFFY BALÁZS (Fidesz): Nagyon gyors leszek. Egyrészt a Zoli megszólított, arra mondanék egy dolgot. Nem a szakmai részét kérdőjeleztem meg. Zoli, a te édesapádat - mint egyik-másik tévesz-elnököt sem - nem a helyiek választották meg, hanem a politika odarakta a nyakukra, és még a lehetőségét is elvették tőlük, hogy maguk boldoguljanak. Ez a törvény megadja a lehetőségét azoknak... (*Gőgös Zoltán: Na ne viccelj már!*) ...azoknak a vidéken élő embereknek, akik ebből szeretnének megélni. Köszönöm.

ELNÖK: (*Jelzésre:*) Szabó Rebeka!

SZABÓ REBEKA (LMP): Senki édesapját nem szeretném emlegetni, hanem a helyettes államtitkár úrnak szeretnék csak annyit mondani, hogy nagyon örülök, hogy idézte a hatályos földtörvénynek ezt a részét, amelyben az összeszámtási szabály van, mert ez pontosan azt támasztja alá, amit mondtam, hogy gyakorlatilag ebből a szempontból nem változik. Akkor 2400 hektár volt, ha jól emlékszem... (*Dr. Budai Gyula: 2500!*) ..., bocsánat, 2500 hektár volt a felső birtokhatár, de most is vannak 4-5 ezer hektáros birtokok. (*Dr. Budai Gyula: Nem volt annyi!*) Most ezt levisszük 1200-ra, ugyanúgy lehetnek 4-5 ezer hektáros birtokok ezekkel az összeszámtási szabályokkal. Csak ennyit akartam megjegyezni. De egyébként majd meg fogják látni a részletes javaslatainkat nyilván a parlamenti vitában. Köszönöm.

ELNÖK: (*Jelzésre:*) Jakab István!

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A helyzet az, hogy hosszú vitára számíthatunk (*Z. Kárpát Dániel: Ez igaz!*), azonban néhány dolgot - csak a történelmi hűség kedvéért - elmondanék. Én tagja voltam az első zsebszerződéseket vizsgáló bizottságnak Németh Imre minisztersége alatt. Az első intézkedések között szerepelt, hogy azt megszüntették. (*Gőgös Zoltán: Mert nem volt semmi eredménye!*) Az első intézkedések között... Egy hónapon belül érdekes módon nem volt eredménye - erről hosszan lehetne beszélni. (*Gőgös Zoltán: Két évig működött, semmit nem hozott!*) Egy.

Kettő: a családi gazdaságokkal kapcsolatban, csak azért, mert egyszerűen emberként, képviselőként, parasztként képtelen vagyok azt elfogadni, hogy valaki adócsalónak, tolvajnak és minden egyébként kikiáltja azt az embert, aki valóban a teljes családjának a léte kockáztatásával gazdálkodik. Én azt gondolom, hogy biztos, hogy van ilyen, de soha nem hallotta még tőlem senki, hogy mondjuk a más gazdálkodási formában lévő embereket legazembereztem volna. (*Gőgös Zoltán: Nem gazembereztem le én sem!*) Nem tettem, nem teszem, nem minősítettem. Én azt gondolom, hogy most van egy történelmi pillanat, egy jó földtörvényt kell megalkotnunk nekünk itt, ami a mának megoldást ad, a jövőnek pedig eligazodást és stabilitást, helyettünk senki nem csinálja ezt meg. Meggyőződéseim - még egyszer -, hogy maga a keret rendben van, és lesz néhány dolog, amiről meg nyilván még

hosszan elvitatkozunk, most nem akarom részletezni, felhozhatnám az államtitkár úr felé, hogy mi a lízing lényege, de majd pontosan leírom. De csak azért, hogy senki ne felejtse el, hogy miről beszéltem: a lízingnél emelt összegű bérleti díjjal az amortizáció végén gyakorlatilag eszmei értéken megvásárolom a lízing tárgyát. *(Gőgös Zoltán: Attól függ, milyen lízing, Pista!)* Még egyszer mondom: eszmei értéken vásárolom meg, mert az értékcsökkenési leírással lényegesen hamarabb leírom. *(Közbeszólások.)* A földnél viszont, mivel az egy különleges jószág, a föld értéke folyamatosan nő, szakszerű használatot, komoly művelést követően az értéke még inkább nő. Azt gondolom tehát, hogy az egyiknél lefelé mozog az érték, a másiknál fölfelé, és ezt az ellentétes folyamatot megmagyarázni nagyon nehéz lesz. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Z. Kárpát Dániel!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Köszönöm szépen. Igyekszem nagyon rövid lenni. Amellett, hogy a pénzügyi és az operatív lízing közti különbségeket sem kívánom hosszasan elemezni, az általános vitára tartanám meg azt is, hogy megint - összefoglalva - biankó csekk aláírására kérnek minket a tekintetben, hogy az üzemszabályozási és a családi gazdálkodókról szóló törvényben rendezendő, majd a későbbiekben rendezendő dolgokkal igazából nem lehetünk tisztában, állítom, még a kormányzat sincs vele tisztában.

Egy technikai kérdés viszont már most adódik. A bevezető rendelkezések 7. pontját illetően a helyben lakó kapcsán adódik a kérdés, hogy itt a megfogalmazás szerint közúton vagy a közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 kilométer távolságra lehet a helyben lakó. Mi van a határon? A határ menti településekre gondolok, a határ menti földterületekre gondolok. *(Farkas Sándor: Magyarországra szól a törvény. - Közbeszólások.)*

ELNÖK: A második körös hozzászólásokat itt le szeretném zárni. Ennek a rövid kérdésnek a megválaszolására szeretném még visszaadni a szót az államtitkár úrnak és a helyettes államtitkár úrnak. Igazából nem értem a problémát, de remélem, a kérdezettek értik...

DR. BUDAI GYULA (Vidékfejlesztési Minisztérium): Bocsánat, melyik kérdésre kell válaszolnom? *(Gőgös Zoltán: Hogy mi van, ha a határon átnyúlik ez a 20 kilométer... - Z. Kárpát Dániel: Köszönjük a figyelmet! - Gőgös Zoltán: Egy osztrák településen...)* Bocsánatot kérek, ez a jogszabály Magyarországra vonatkozik egyelőre, de ha Z. Kárpát Dániel képviselőtársam tud olyat, hogy a határon túlra, akkor terjessze elő! Köszönöm szépen. *(Derűltség. - Z. Kárpát Dániel közbeszól.)*

ELNÖK: Nyilvánvalóan Magyarország közigazgatási határait vesszük alapul, ez nem kérdéses.

Szavazás az általános vitára való alkalmasságról

Amennyiben nincs további kérdés, észrevétel, szavazásra kerül sor. Első helyen kijelölt bizottságként fogunk szavazni arról, hogy általános vitára alkalmasnak találja-e a bizottság a törvényjavaslatot. Kérdezem, ki az, aki egyetért azzal, hogy a jelzett T/7979. számon benyújtott törvénytervezet általános vitára alkalmas. Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Ez bizonyára többség. Ki az, aki nem találja általános vitára alkalmasnak? *(Szavazás.)* 6 nem. A bizottság döntő többsége általános vitára alkalmasnak találta a törvényjavaslatot.

Köszönöm az államtitkár úrnak és segítő kollégáinak az előadást.

A bizottsági előadó és a bizottság kisebbségi véleményét ismertető képviselő kijelölése

Jakab Istvánt kérdezem, hogy elvállalja-e, hogy ő legyen a bizottsági többségi vélemény kifejtője. *(Jakab István bólint.)* A kisebbség részéről ki lesz az előadó? *(Gőgös Zoltán: Elosztjuk szerintem. Rebeka? - Sáringer-Kenyeres Tamás: Rebeka, én őt javaslom! - Szabó Rebeka: Én majd elmondom a saját álláspontomat. - Gőgös Zoltán Varga Gézának: Akkor mi meg elfelezzük, Géza!)* Jó, a kisebbségi előadói szerepet az ellenzék megosztja: Gőgös Zoltán és Varga Géza lesz a kisebbségi előadó. Így teszem fel szavazásra, hogy ki az, aki elfogadja bizottsági tagként a többségi és a kisebbségi előadókat. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangúlag elfogadta.

A napirendi pontot lezárom.

Egyebek

Az egyebekben jelzem, hogy elképzelhető, hogy jövő héten nem tartunk ülést, a rákövetkező héten viszont igen intenzív ülésekre kerül sor. Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 18 óra 27 perc)

Font Sándor
a bizottság elnöke

Horváth István
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Ipacs Tiborné és Molnár Emese